

Poština plačana v gotovini

BRISKA

1934

NASHA ZVEZDA

1934-35

4.-5.

brisk

IV.

»Nasa zvezda«, dijaški kongregacijski list, IV. letnik. V šol. letu 1934/35 bo izšel v desetih številkah. Naročnina za dijake 18 Din, za nedijake 25 Din. Posamezna številka 3 Din. Za Avstrijo 3 šil., za Italijo 7 lir.

Založnik in izdajatelj: Vodstvo dijaških marijanskih kongregacij v lavantinski in ljubljanski škofiji. Za založništvo in uredništvo odgovarja dr. Ign. Lenček.

Uredništvo: Dr. Ignacij Lenček, Št. Vid nad Ljubljano, Zavod sv. Stanislava, P. Venceslav M. Vrtovec S. J., Ljubljana, Zrinjskega c. 9.

Uprava: P. Leo Božič O. T., Ljubljana, Križanke, Napoleonov trg 1. — Ček. rač. 16.098.

Tisk in klišeeji Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani (K. Čeč).

VSEBINA 4.-5. štev.: Prikazala se je dobrota (Dr. V. Fajdiga)
Nocoj (pesem, J. C.)
Sodeluj z milostjo (P. Vrtovec S. J.)
Morska zvezda (iz sv. Bernarda)
Naši odbori (Dr. J. Pogačnik)
Detece sladko, aj, aj — — (pesem, Lojze J. Žabkar)
Skolastika (Dr. Ig. Lenček)
Svetonočni izgnanci (pesem, Jože Prijatelj)
Satan (Katoličan)
Ki si ga Devica rodila (Krotz-Vera)
Catholica legantur (K)
Zahtevamo apostolov (Mauriac)
Glej, prihajam (Contardo Ferrini)
Pax hominibus (Vera)
Kako sem postal katoličan (J. Svensson, S. J.-Cel.)
Raglašenje (pesem, Slavko J. Žabkar)
Socialna zrna
Kongregacijski obzornik
Povsod Boga
Uganke

Iz uprave

Vsak čas primerna igra za kongregacijske odra je »Vitez naše ljube«. Kjerkoli so jo še uprizorili, povsod so želi velik uspeh in splošno odobravanje. Noben pridigar in govornik ni zmožen tega povedati v svojem govoru, kar pokaže dejanje na odru. Krasen prevod A. Sovreta ugaja slovenskemu ušesu in močno napeto dejanje vleče sleherno dušo za seboj. Odri, ki kupijo štiri izvode (en izvod stane 4 Din), dobijo pravico do uprizoritve.

Rešitev ugank pošljite do 16. januarja 1935 na Upravo »Naše Zvezde«. Izžrebani dobi nagrado P. Gaspari »Oče naš«.

Uprava »Naše Zvezde« ima v zalogi ljubko ilustrirano knjigo P. Gaspari »Oče naš«. Dobre krščanske družine in gg. katehetje v šoli bodo težko pogrešali omenjeno knjižico. Otroci se igraje naučijo ob njej ves očenaš. Posegajte po njej!

Francoske knjigarne so imele letos v začetku avgusta svoj IX. kongres v Vevey-u. Med drugimi resolucijami je tudi ta: Kongres je sklenil povabiti vse knjigarne francoskega jezika, da zahtevajo od založnikov pojasnitve glede moralne vrednosti in tendence novih knjig. Opozoril je knjigarne na njih moralno odgovornost, ki je združena z njih poklicem. — Pripomnimo, da niso bile to samo »katoliške« knjigarne!

Rešitev ugank v 3. štev.

1. Spomenik: v, tes, srd, Una, Lin, aha Tadej, gruda, Meško, kvadrat, Tomazič, pleonazem. Po sredi navzdol se bere: Vernih duš dan.

2. Besedna uganke: Dobrota — sirota.

3. Številnica: Sv. Stanislav.

Izžreban je Gole Milan, VI. r. zavod sv. Stanislava, Št. Vid n. Ljubljano.

NAŠA ZVEZDA

IV. letnik

1934-35

4.-5. števil.

Prikazala se je dobrota

(Od božiča do evharističnega kongresa.)

Jutrišnji dan bo strta krivica zemlje in zavladal bo nad nami Odrešenik sveta... Vzšlo bo sonce na nebu, kralj kraljev bo prišel od Očeta... Ko je vse stvarstvo molčalo v pretresljivi noči zmote in smrti, se je prikazala Dobrota in ljudomilost Boga, našega Odrešenika... Ni nas odrešil radi naših zaslug, ampak iz svojega usmiljenja... In Beseda je meso postala in med nami prebivala... V Njem je bilo življenje in življenje je bilo luč ljudi in luč sveti v temi... Angeli so Boga hvalili in govorili: Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so Bogu po volji... V svojo lastnino je prišla in njeni je niso sprejeli. Vsem pa, kateri so jo sprejeli, je dala pravico, da postanejo otroci božji...

V kratkih svetopisemskih besedah je povedana vsa dragocenost, neizmerna globina in dalekosežen pomen svete moči.

Najbolj pravično bi blagodejnost Jezusovega učlovečenja in rojstva primerjali z dobroto vzhajajočega pomladnega sonca, ki s svojo toploto in svetlobo budi k novemu življenju vso naravo in ji prinaša odrešenje. In sv. pismo samo Kristusu pravi »sonce«, saj ima res vse njegove dobrotne lastnosti: ogenj — O g e n j sem prinesel na svet in kaj hočem drugega kakor da gori (Lk 12, 49) — svetloba — Jaz sem luč sveta (Jan 8, 12) — življenje — Jaz sem življenje (Jan 14, 6) Prišel sem, da bi imeli življenje in da bi ga imeli v obilnosti (Jan 10, 10):

Zakaj ne razumemo dovolj dobrote, ki jo je človeštvu prinesla prva sveta noč! Morda res zato ne vemo za ves blagoslov luči, ker sami nismo hirali v neprodorni temi. Morda bi se šele tedaj znali veseliti toplote, ko bi sami morali do smrti zmrzovati brez nje. Morda bi šele takrat znali ceniti življenje, ko bi sami nihali med njim in med smrtjo. In vse te skrajnosti je doživljalo človeštvo pred Kristusovim prihodom in jih preživlja še danes povsod, kjer Kristus — sonce še ni vzšlo, in bi jih morali v bolesti preživljati tudi mi, ako se nam ne bi prikazala Dobrota našega Odrešenika.

Kdo se je prikazal? Dobrota in Ljudomilost. Oba svetopisemska izraza hočeta povedati nedvomljivo skromnost in ponižnost, v katero se je odel učlovečeni Bog, da bi mogel človeštvu prinesiti tako težko pričakovano vseogrevajoče življenje. Dobrota in ljudomilost našega Odrešenika, ki nam je hotel biti v vsem enak razen v grehu, da bi vse mogel pritegniti k sebi kot prvorojenec in glava človeškega rodu, drugi, boljši Adam. Svetloba, toplota in življenje božjega Sonca res ni mogla v svoji božanski iznajdljivosti najti boljše poti do padlega človeka kot učlovečenje, da more posvetiti v vse temine,

ogreti vso zemeljsko revščino in oživiti od mrtvih vse, kar je propadlega. Prikazala se je Dobrota. Bližje nam ni mogel priti kot da je postal naš brat po mesu in krvi. Ponižal se je, da bi iz ponižanja nas dvignil, Bog je postal človek, da bi človek mogel biti deležen božjega življenja. Kristus je po svojem učlovečenju približal človeku Boga tako zelo, da nam je od tedaj jasno, kako moramo živeti, da bomo tudi po svoji človeški naravi Bogu podobni. Kako upravičeno je dejal: Jaz sem pot (Jan 14, 6), pot človeka do Boga, pot narave do nadnarave. Njegovo življenje je bilo luč ljudi. Kako ne bi ob teh mislih tudi nam, kakor angelom nekdanj, zadonel radostni Gloria in excelsis Deo... Ali je še kje narod, ki bi se mu bogovi tako približali kot je nam blizu naš Bog?, vprašuje sv. Tomaž Akvinski v svojih molitvah za praznik sv. Rešnjega Telesa. Za presveto Evharistijo so bile izrečene besede, ki smo jih mi premišljali za skrivnost svete noči. In ta čudna edinost ni brez osnove. Misteriji sv. vere so v bistveni medsebojni zvezi. Presv. Evharistija je Jezusovo učlovečenje, rojstvo in odrešenje — pomnoženo do brezštevilstva, in razširjeno do brezmejnosti. Po presv. Evharistiji naj Kristus — sonce s svojo lučjo, toploto in življenjem posije do vseh, ki niso mogli živeti v istem času in na istem kraju kot je živel sam. Ali mislite, da ima monstranca le slučajno obliko žarečega sonca?

Kakor o rojstvu bi smeli reči o presv. Evharistiji: prikazala se je dobrota in ljudomilost, če se spomnimo skromne, v obliki kruha skrite božje-človeške narave, vsem dostopne, razen prešernosti sveta, ki se od nje izključuje kot se je izključila od betlehemskega hlevčka. Zakaj ne sonce, ko jih je pa sv. hostija toliko razsvetlila, toliko ogrela in neštevlnim dala življenje. Še naj pojo angeli Gloria, ker čudovitost učlovečenja ni večja od čudovitosti Evharistije. Druga je samo do nepreglednosti razširila globine prve. In smelo trdimo: kakor je bilo takrat odrešenje vsega človeštva omogočeno po učlovečenju Boga, tako je danes zveličanje vseh posameznih mogoče predvsem po presv. Evharistiji. Od stališča, kakršnega današnji človek zavzame do Njene luči, toplote in življenja, je odvisno, ali bo postal in ostal otrok božji ali ne.

Težko nam je razumeti, da so za časa Kristusovega ljudje bolj ljubili temo kakor luč, a so božjo Dobroto zavrgli, pač ker so bila njihova dela temna. Še težje pa nam je doumeti, kako more danes svet v svoji sili obračati obraz od žarkov evharističnega Sonca, ko se mu vendar Kristus vsak dan znova v sv. hostiji rodi in ga odrešuje, ko se njegovi svetlobi in življenju skoro ogniti ne more. Kaka neizmerna škoda za moderni svet, če bo božje Sonce še ošabno in zaslepljeno odklanjal. Izhiral in umrl bo brez njega v svojih teminah in mrazu. Lepa basen naj ga izuči.

Jørgensen pripoveduje: Visoka topol je govorila rastlinam: vse je naše, ljudje in živali od nas živijo, samo ena moč je nad nami: sonce. Sicer pravijo, da je naše življenje od sonca odvisno, toda to so pravljice, ki jih prosvitljene rastline ne morejo verjeti. Apeliram na mladi rastlinski rod! Vrzimo s sebe sončni jarem in konec bodi nadvladi starega svetilnika na nebu! — Splošno in navdušeno odobravanje. — Začnimo štrajk proti soncu. Svoje dnevno življenje prestavimo v skrivnostno temo noči. Ponoči rastimo in cvetimo, ponoči dehtimo in rodimo sadove! Ne potrebujemo več sonca! Svobodni hočemo biti! — In res. Naslednje dni so ljudje zapazili čuden pojav. Sonce je sijalo toplo in veselo, rastline pa so svoje zaprte cvetove obračale k zemlji, drevesa so svoje liste povесile, vse je obračalo hrbet soncu. Zvečer pa so se čaše odprle proti medlemu luninemu svetu...

Po kratkem času so ljudje opazili na rastlinah velike spremembe. Žito je ležalo po zemlji, ker ni več hotelo sonca, h kateremu je prej raslo. Cvetice so obledele in ovenele, listje je porumenelo. Vse je bilo kakor v pozni jeseni.

Topol je tolažila: vidite, koliko ste sedaj samostojnejše in svobodnejše kot prej, ko ste bile sužnje soncu. Tožite, da ste bolne. Ni res. Še bolj fine in plemenite ste postale.

Nekatere so še verjele zapeljivki, večina pa je s štrajkom prenehala in se zopet obrnila k soncu, viru življenja.

Ko je prišla nova pomlad, je vse rastlinstvo na novo vzbrstelo in vzevelo, le ošabna in zaslepljena topol je stala suha in brez življenja kot ptičje strašilo sredi cvetja in drevja, ki se je hvaležno klanjalo soncu in se norčevalo iz »prosvitljene« topoli...

Postavite namesto rastlin — človeštvo in mesto sonca — evharističnega Kristusa...

Ali ni prav, da hoče sv. Cerkev z evharističnimi kongresi obrniti človeštvo v njegovo edino odrešilno smer, k soncu — Kristusu? Ob priliki evharističnih kongresov veličast božjega sonca zablesti nepozabno, dobrotu in ljudomilost male hostije se razodene kot nikdar in človeštvu taki kongresi sipljejo toliko božje luči, da se ji največje temine morajo odpreti. Luč in svetloba, dobrotu in toplota pa so samo razne strani življenja Kristusa, Boga — človeka, v presveti Evharistiji skrivnostno bivajočega, zato so evh. kongresi najlepše razodetje Boga človeku in človek gre od njih napolnjen z Bogom in trdno odločen, Boga povsod imeti in povsod prinašati.

Pripravljajmo se zato z vso skrbjo na naš veliki evharistični kongres v Ljubljani. Molimo k Devici Mariji za njegov popoln uspeh. Naj se božična skrivnost po presv. Evharistiji razodene tudi nam tako močno, da jo bomo vsi sprejeli in postali ter ostali otroci božji. drf.

Nocoj

*Nocoj je svet večer,
nocoj je sveta noč.
Poboža rahlo dušo nam pojoč:
Moj brat in sestra ti,
kaj čuješ v sebi božji dih noči?
O sveta noč, tako skrivnostna si,
o sveta noč, tako vsa bela si,
da ves čist hodim z brati v božji molk noči —
le sneg se vsiplje v naše romarske stopinje.
V čakanju naših sre na Jezusa
smo danes vsi tako svetli,
na majhnega, ubogega, ki toplo govori:
»K meni pridi, moj najmanjši brat,
da mir dobi srce razžaljeno,
saj danes je moj dan
in moje je srce za vse pripravljeno.«*

J. C.

Mir tistega, ki je zadušil svojo vest, je kakor molk nemih gosli, ki si jim strune potrgal.

Mir Kristusovega učenca pa je skrivnostna pesem pojočih ubranih strun.

Sodeluj z milostjo

Duhovno življenje samo v sebi ni nič drugega kakor božje življenje, posvečujoča milost božja v nas. Ta največji dar, katerega more Bog človeku dati, moramo ohraniti in pomnoževati. Vse, kar v ta namen storimo ali opustimo, imenujemo tudi duhovno življenje: v kolikor je namreč naše sodelovanje z Bogom za ohranitev in pomnožitev posvečujoče milosti v nas.

Ko govorimo o duhovnem življenju, ga jemljemo največkrat v tem smislu. Če pravimo: ta ali oni goji duhovno življenje, hočemo reči, da se varuje greha, da rad moli, da prejema sv. zakramente, da se potrudi za dobra dela in za dosego svojega večnega smotra, ki je zedinjenje z Bogom. On goji to duhovno življenje skrbno, ljubeznivo, stanovitno, kakor dober vrtnar svoje najljubše rože.

V kratko moremo reči: duhovno življenje — in suo agere — je naše sodelovanje z Bogom za utrditev božjega življenja v nas.

Kakor si božjega življenja, posvečujoče milosti, ne moremo sami dati, tako si ga ne moremo sami niti ohraniti niti pomnožiti. »Imamo ta zaklad v prstenih posodah« (2 Kor 4, 7) in izpostavljen je mnogim nevarnostim. Iztrgati nam ga hočejo mnogi sovražniki, notranji in zunanji: počutnost, napuh, hudobni svet in hudobni duh. Sami v tem boju ne moremo zmagati, in potrebujemo nujno božje pomoči, katero imenujemo *dejanska milost*. Jezus je učil: »Brez mene ne morete nič storiti.« (Jan 15, 5.) Dejanska milost je potrebna vsakemu človeku, uči katekizem: grešniku je potrebna, da se spreobrne, pravičnemu pa, da ostane pravičen in opravlja dobra dela za nebesa.

Zmotno pa bi bilo misliti, da opravi milost sama vse zveličavno delo v nas in da smemo mi pri tem ostati križem rok, samo kot gledalci. Ne, Bog nas hoče imeti za svoje sodelavce! Dejanska milost ne prisili človeka, da mora storiti dobro delo hočeš, nočeš. Ne, ona samo vabi, kliče, svari, opominja in ti ponuja svojo roko, svojo pomoč: od tebe je odvisno, da jo sprejmeš ali pa odbiješ, svoboden si, da odgovoriš Bogu da ali ne. »Glej, stojim pri vratih in trkam. Če kdo sliši moj glas in vrata odpre, bom vstopil k njemu in bom večerjal z njim in on z menoj.« (Raz 3, 20.) Dejanska milost nam razsvetljuje um in nagiblje voljo za dobra dela, da spoznamo in storimo kar je prav, in daje vsemu nadnaravno vrednost. Tako se dejanska milost in svobodna človeška volja združita v skrivnostno celoto, in dobro delo, ki ga storiš, je v nekem smislu samo božje delo, v nekem smislu pa samo tvoje: ne bil bi ga storil, če milosti ne bi imel in milost ne bi uspela, če ne bi bil ti z njo sodeloval.

Verujemo, da Bog svoje dejanske milosti nikoli ne odreče nobenemu človeku, ki stori, kar je v njegovi moči: Bog da vsakemu dovolj milosti za zveličanje in posvečenje, ker hoče, da bi vsi ljudje dosegli svoj zadnji smoter. Na tebi je torej, da prisluhneš skrivnostnemu glasu milosti, ki trka na vrata tvojega srca, da mu jih odpreš.

Kdor ne goji duhovnega življenja v sebi, bo izgubil svoj zaklad, milost božjo, in se ne bo zveličal. On noče z milostjo sodelovati, ima zanjo gluha ušesa. Zato nas sv. Pavel svari: »Opominjamo vas, da ne prejmete milosti božje nepridoma.« (2 Kor 6, 1.)

Kdor slabo skrbi za svoje duhovno življenje, mu pravimo *mlačnež*. Četudi živi še v milosti božji, je vendar ne bo dolgo ohranil. O njem velja: »Poznam tvoja dela, da nisi ne mrzel ne gorak. O da bi bil mrzel ali gorak. Tako pa, ker si mlačen, in ne gorak in ne mrzel, te hočem pljuniti iz svojih ust.« (Raz 3, 15.) Dobesedno: *incipiam te evomere*. — Vsaka nezvestoba do milosti še ni smrten greh, toda ko se te nezvestobe in mali grehi kopičijo iz dneva v dan, postajaš iz dneva v dan šibkejši. Zapiraš okna in vrata svojega srca

milosti, odpiraš pa jih svojim strastem, dokler se ne dvigne močan vihar, ki podere sveti tempel božji v tebi.

Vsak katoličan, ki ni katoličan zgolj po imenu, in še posebno vsak kongreganist, je dolžan skrbno gojiti duhovno življenje. To mora biti naša poglavna skrb. Zato prosimo Marijo v svoji molitvi: »Varuj, o Mati, v meni božje življenje, katero sem po tebi prejel.« Saj Marija je vsa lepa predvsem zaradi tega, ker je vedno z milostjo sodelovala in gojila duhovno lepoto. »Vsa slava kraljevske hčere je na vznotraj.« (Ps 44, 14.)

Nekaj lepega, vzvišenega je to sodelovanje z Bogom za našo notranjo izgraditev, za utrditev božjega življenja v nas. Spričo tega je vse drugo delo brez pomena, je otroško igračkanje.

Bog je velik umetnik, piše sv. Irenej. Zato, o človek, ki si delo njegovih rok, prepusti se še sedaj njegovi roki, ker bo storila vse prav. Daruj mu prožno in sprejemljivo srce, ki bo ohranilo poteze, ki mu jih daje umetnik. Oblekel te bo v čisto zlato in te okrasil tako, da si bo sam kralj zaželel tvoje lepote...

Tvoja notranjost je kakor božji vrt, v katerem je vrtnar Bog in ti sam. Če ta vrt zanemarjaš, bo kmalu poln plevela in golazni. Če zanj skrbiš, če ga neguješ, bodo zrasle v njem najlepše nebeške rože. Zato zrahljaj zemljico svojega srca, sej vanjo seme božje besede, zalivaj ga z milostjo pogostega svetega obhajila in stanovitne molitve, čisti in uniči pri sv. spovedi ves plevel in Bog bo dal rast in barvo in vonj tvojim rožam. Tvoj vrt bo lep, lilije bodo dehtele v njem in temnordeče rože in vse cvetje, ki naj krasi tvoja mlada leta. Roža Marija bo v vrtu kraljevala in Bog sam s svojimi svetimi angeli se bo sprehajal po njem — — —

Gojitev duhovnega življenja ni in ne sme biti privilegij nekaternikov, marveč je življenjska naloga nas vseh, je bitni smoter življenja, je unum necessarium — edino potrebno.

Vrtovec S. J.

Morska zvezda

(Iz pridige sv. Bernarda.)

Rečeno je bilo: »In devici je bilo ime Marija«, kar pomeni po razlagi morska zvezda. Ona je namreč tista slavna zvezda, izhajajoča iz Jakoba, katere žarki svetijo na ves svet. Ona je najsvetlejša in najodličnejša zvezda, dvignjena nad to veliko in široko morje; zvezda, ki se vsa blešči v svoji dobroti in vse razsvetljuje s svojim zgledom.

O kdorkoli si, ki se morda zavedaš, da v vrenju sedanjega časa bolj med viharji in valovi omahuješ, kakor pa po varni poti hodiš, nikar ne obračaj oči od te svetle zvezde, če nočeš, da te pokoplje valovje! Če se dvignejo viharji preizkušenj, če naletiš na pečine potrtosti, ozri se na zvezdo in pokliči na pomoč Marijo! Če te premetavajo valovi napuha, častilakomnosti, obrekovanja, nevoščljivosti, poglej na zvezdo in pokliči Marijo! Če te vznemirja strahota greha, če si potrj zaradi omadeževane vesti, če se bojiš ostre sodbe, če grozi, da te pogoltno žrelo žalosti, brezno obupa, pomisli na Marijo! Ko si v nevarnosti, v stiski, v dvomu: na Marijo se spomni, Marijo pokliči na pomoč! Če boš Njej sledil, ne boš zašel; če boš Njo prosil, ti ne bo treba obupavati; če boš na Njo mislil, se ne boš motil; če se boš Nje držal, ne boš padel! Pod Njenim varstvom se ti ne bo treba bati; pod Njenim vodstvom ne boš oslabil! Če ti bo Ona naklonjena, boš svoj cilj dosegel in tako sam spoznal, kako po pravici je bilo rečeno: In Devici je bilo ime Morska Zvezda.

Naši odbori

Pohabljene sirote poznate. Morda tudi žive mrtvece iz svetovne vojne — invalide. Veste najbrž tudi, da so telesno pohabljeni ljudje v družbi težki in da skupno delo kaj radi razdirajo, kaj šele da bi ga zidali.

Tak pohabljenec je tudi kongregacija, ki ima slab ali neizvežban odbor. Kongregacija je organizem, družina. Njena duša je voditelj. Posamezni kongreganisti niso samo člani, ampak udje tega občestva notranje med seboj povezani, organi tega organizma pa so odborniki. Ti so vez med voditeljem in posameznimi udi. Kakor delujejo ti, tako kongregacija živi in uspeva.

Kongregacijska pravila so kaj čudovita, res modro sestavljena. Vsak ud more postati odbornik — v tem je kongregacija demokratična. Odborniki pomagajo voditelju — v tem je aristokratska. Pravo vodstvo pa je le v rokah voditeljevih — v tem je kongregacija monarhična. V tem je ustroj kongregacije povsem podoben ustroju Cerkve same, katero vodi Sveti Duh.

Naša pravila pravijo: »Za pomoč voditelju v vodstvu in upravi družbe je odbor družbenikov« (18. pravilo). S tem ima odbor odkazano široko področje. Odbor ni samo »delovni« ali »posle vodeči odbor«, temveč pomaga voditi, oblikovati kongregacijsko občestvo. Pač pa je tudi njegova naloga, skrbeti za tehnično in organizatorno plat kongregacije: gospodar skrbi za sobo in imovino, knjižničar upravlja knjižnico, zakristan, kjer je potreben, skrbi za oltar in službo božjo. Odborniki morajo pač izpeljati sklepe seje in se ravnati po navodilih voditelja — vse spada k upravnim poslom. Toda to še ni vse njihovo delo. Tudi oni morajo voditi, nositi del odgovornosti, z lastno inicijativo posegati v življenje kongregacije, biti živa in vplivna vez med voditeljem in posameznimi člani.

Kako je to pametno in mladini primerno urejeno! Kar voditelj čisto sam ne premore, to se odborniku posreči z lahkoto. Krožke najlaže ustanavljajo odborniki, tudi njihovo vodstvo je po pravilih pretežno v njihovih rokah.

Odbor naj ustvarja enotnost in družinsko zavest v kongregaciji. Po njem naj bo tudi zadnji in najbolj pozabljeni ud zvezan z vsem občestvom. Naloga odbornikov je, da slabotne opominjajo, lene izpodbujajo, odtujajoče se pritegujejo, nesoglasja poravnajo in neprestano prinašajo veselje in delavnost vsem udom. Zato naj bodo vedno v tesni zvezi z voditeljem, kakor pravi pravilo 49: »Z vso skrbjo naj izpolnjujejo dolžnosti svoje službe in naj se obračajo na voditelja, kadarkoli bo potrebno, da mu dajo račun o svoji upravi, da ga vprašajo za svet v dvomnih in težkih zadevah, da dobe nova navodila in se tako usposobijo, kakor je prav za zveste pomočnike njegove oblasti v vodstvu družbe.«

Odbor je prav za prav najvažnejši odsek. Voditelj mora njemu posvetiti največ skrbi. Če je odbornike res izoblikoval, bo imel tudi dobro in delavno kongregacijo. Vzgajati jih mora čimprej za voditelje. Prepušča jim delo in jim odloča posamezna področja, na katerih naj delajo samostojno. To je tako v skladu z mladostno psiho, ki hoče samostojnosti in lastnega udeleževanja in se z vso vnemo loti dela, če je zanje sama odgovorna.

Kajpak ni vsakdo za odbornika. Kongregacija je že sama na sebi elita. Odbor naj bo pa dvakrat elita. Odborniki morajo biti 1. dobri in v šoli uspevajoči dijaki, 2. zgledni kongreganisti in 3. zmožni apostoli. Taki, ki se borijo s šolskimi težavami, ne bodo imeli časa in volje, da bi tudi kongregaciji posvečali svoje moči, in tudi potrebnega ugleda med kongreganisti ne bodo imeli.

V odbor spadajo fantje z lastnostmi, ki jih okrožnica »Quadragesimo anno« zahteva za vsakega laiškega apostola: tenek čut za pravičnost, modrost,

previdnost in globoko ljubezen do Kristusa. Odlikovati se morajo posebno v globokem notranjem življenju, imeti posebno dober dar resnične p o n i ž n o s t i, ki jim je kot svetilnikom na prvih mestih kongregacije za lastno popolnost in za apostolsko delo brezpogojno potrebna. Ta jih bo varovala tako škodljive trme in samovoljnosti, da se bodo uklonili voditeljevi volji tudi tedaj, ko bi sami želeli izvesti kaj drugega. Saj zdravo občestvo zahteva enotnosti in podrejenosti, službe celoti.

Vsak odbornik se mora odlikovati po aktivnosti in iniciativi. Zato pasivni ljudje, ki k vsemu samo prikimajo, ne spadajo v odbor. Odbornik mora biti vedno podjeten, živahen in požrtvovalen delavec. O p r e f e k t u pravijo pravila: »Načelnik je po veljavi prvi izmed upravnikov in nekaka d e s n a r o k a voditeljeva« (pravilo 53.). Zato je njegova trajna zveza z voditeljem vedno potrebna. Prefekt vse vodi, zastopa kongregacijo na zunaj, biti mora obveščen o vsem, kar se godi v kongregaciji, in po drugih odbornikih stalno zvezan s posameznimi člani.

Voditelj novincev je važna oseba. Vzgoja novih je njemu poverjena. To je velika odgovornost. On uvaja novince v duha kongregacije in jih izoblikuje v resnične kongreganiste.

Mnogo dela ima odbor. Da se za to delo usposobi, je treba tudi njemu šole. Zato naj se pri se ji vedno bere, govori in razpravlja o kongregaciji in nalogah odbora posebej. Šele potem, če odborniki kongregacijo dobro poznajo in jo vzljubijo, bodo res na svojem mestu. Kvas kongregacije je vedno odbor.

Vsaka kongregacija naj skrbi za dober odbor. Vsi člani! To posebno pri volitvah — da bodo potem odboru radi zaupali in se dali njemu voditi — v lastno korist. Skrbimo za dobre odbore. S tem smo dosegli vse. Tej vzgoji odbornikov bo posvečeno naše prihodnje počitniško zborovanje.

Idealni odbor bo pač povsod težko najti, toda skrbimo, da se bomo visokemu idealu kolikor mogoče približali. Zakaj, kakršen odbor, taka bo tudi kongregacija.

Za vsakega odbornika pa velja glavno pravilo iz evangelija: »Kdorkoli med vami hoče biti velik, bodi vaš strežnik, in kdorkoli med vami hoče biti prvi, bodi vaš služabnik« (Mt 20, 26 sl.).

Kongregacije, na delo!

Dr. Jože Pogačnik

Detece sladko, aj, aj — —

*Detece sladko, aj, aj!
Mrzle so bele poljane,
prazne so širne planjave,
toplo plenice dih naš ovija,
greje te, Detece sladko, Marija — —
Spi, spi, Detece, spi!
Toplega solnca dolgo že ni.
Daleč za goro je daljno zašlo,
dolgo dolgo nazaj ga ne bo —
Blizu pastirji pri ognju kramljajo
Revni za tebe, revčka, ne znajo!*

*Spi, spi, Detece, spi!
Zunaj je svetlo, opolnoči —
Angelci pojejo: »Slava v višavi,
Mir Vam pastirji na beli planjavi!«
Mirno spe daleč v mestu ljudje,
Nemo k zapadu mesec že gre —
Detece sladko, aj, aj,
solnce se vrne spet jutri nazaj!
Oče se usmilil je revnih ljudi,
revnim te, lučko, na zemljo poslal,
revnemu tebi Marijo za Mater izbral.*

*Detece sladko, aj, aj
vrnil ljudem se na zemljo je raj!
Detece sladko aja, aj, aj!*

Lojze Jože Zabkar

Skolastika

(Ugovori in odgovori.)

»Medtem, ko danes opazujemo, kako propadajo najnovejše filozofije, ki so še včeraj toliko pomenile, pa ta zdrava starodavna filozofija, ki rešuje tudi vse nove probleme, ki je vedno sveža in cvetoča, pridobiva vedno bolj na moči in veljavi.«

Pij XI., dne 18. okt. 1934.

Iz kongregacijskih vrst je izšla želja, naj bi Naša zvezda prinesla poučen članek o skolastiki. Razumljivo. Vedno pogosteje naletimo na to besedo, in to v pogovoru in pri čitanju, pa vendar je mnogim ta pojem neznan ali vsaj nejasen; veliko jih je tudi, ki si pod skolastiko predstavljajo nekaj povsem napačnega. Poleg tega so sodbe o skolastiki zelo različne, neredko si naravnost nasprotujejo. Končno mora to vprašanje zanimati vsakega katoliškega inteligenta, kajti stališče Cerkve do skolastike je jasno določeno.

Negativne, odklonilne sodbe o skolastiki so pri nas še vedno precej pogoste. Utemeljujejo jih pa na več načinov.

»Filozofski (svetovni) nazor srednjega veka« je danes neraben, zastarel. Sistem skolastike je trajna statična forma, že davno zapisana smrti in tako le ovira svobodno življenje in prost razvoj modernega duha. Kot filozofija srednjega veka nima in ne more imeti razumevanja za moderne probleme, še manj pa sredstev za njihovo rešitev. Okamenela je in nima smisla za resničnost. Povrh tega pa ne pozna razvoja in napredka.

Problemi, ki jih srednjeveška skolastika obravnava in rešuje, niso življenjski. Trudi se povečini z abstraktnimi, umetnimi, izmišljenimi vprašanji. Navadno pa se le igračka s pojmi in besedami, postavlja definicije in nerazumljive aksiome in teze. V cepljenju dlake, v prepiru za pojme in besede je njeno znanstveno delo.

Dalje je skolastika nezmožna vsakega napredka. S svojim večnim silogizmom dokazuje, kar se ji zdi resnično, zameta, kar se ji zdi zmotno, ne išče pa novih spoznanj. Znanstvenega raziskavanja ne pozna. Popolnoma zanemarja pozitivne izkustvene (naravoslovne) vede; njeno opazovanje narave je naivno — tako nima svežih dotokov za svoj razvoj.

Njena metoda je neznanstvena. Slepo in nekritično sprejema postavke in trditve starih filozofov; popolnoma je odvisna od teologije, tako da jo imenujejo njeno deklo: ancilla theologiae. Pod takim silnim pritiskom tradicije in vere ji manjka vsake svobode in samostojnosti, kar je pa bistveno za znanost, posebno še za filozofijo.

Kakor je njena vsebina neživljenska, tako pa tudi oblika. Vsa njena dela so suhoparna, neosebna, pisana brez čuvstva, brez doživetja, brez smisla za lepo obliko. Za modernega človeka je neprebavljiva. Suženjsko je tudi v obliki vezana na šablono. Vse obravnava po enotnem kopitu.

Ni čuda, če se je vsa moderna filozofija obrnila proti temu zastarelemu sistemu.

Nasprotno pa vemo, da nam Cerkev skolastiko tako toplo priporoča. Mar nam more priporočati nekaj tako zmotnega, nepopolnega, preživetega? Vemo tudi, da je mnogo resnih znanstvenikov in mislecev, ki se s ponosom prištevajo skolastikom. Kaj je z njimi? Kaj je s skolastiko?

Če so v začetku imenovali »skolastične učitelje« nasplošno vse one, ki so se bavili z znanostjo po šolah, po univerzah, pa si danes navadno pod tem imenom mislimo modroslovce in bogoslovce, ki so živeli približno od 11. do

15. stoletja in katerih največji in najbolj znani so: sv. Tomaž Akvinski, sv. Albert Veliki, sv. Bonaventura, Scotus. Kdaj se je skolastika začela, kdo je bil prvi skolastik, ni lahko reči. Nekaj za skolastiko značilnih lastnosti ima že Boethius (6. stol.), navadno pa imenujejo očeta skolastike sv. Anzelma (1033 do 1099). — Večkrat slišimo tudi izraza: novejša in najnovejša skolastika, s katerima označujemo — po dobi propadanja v 15. stoletju — novi veliki povzdig skolastike v 16. stoletju, v dobi reformacije in protireformacije (Canus, Soto, Vittoria, posebno Suaresius), in pa novo gibanje, ki se je začelo v drugi polovici 19. stoletja in ki je pod vodstvom Leona XIII. in njegovih naslednikov z znanstvenim raziskovanjem odkrilo pravo sliko skolastike in pravi pomen njenih resnic in metod tudi za današnji čas. — Dasiravno govorimo o skolastični filozofiji in teologiji, nas tu predvsem zanima filozofija.

Kakšna je bila torej ta skolastična filozofija: kakšna metoda njenega dela, njena vsebina in njeni problemi, kakšna njena oblika? Na ta vprašanja nam je odgovoriti. Dodati bo treba tudi pojasnilo, odkod toliko zmotnih sodb, kakšno je stališče Cerkev, in pa o potih in nalogah moderne skolastike.

Morda najbolj značilno za skolastično filozofijo in njeno metodo je da v svojem neutrudljivem iskanju resnice upošteva in uporablja oba vira našega spoznanja: *r a z u m i n r a z o d e t j e*; vendar pa ne na isti način. Skolastik kot filozof išče resnico samo z razumom; sicer bi ne bil filozof. Je pa tudi vernik, ki veruje verske resnice. Resnica je pa samo ena: kar je po veri resnično, mora biti tudi filozofsko resnično. Nikdar ne more biti to, kar je filozof z razumom dognal, resnično, če nasprotuje nezmotljivi verski resnici. Moral se je pač pri svojem razmotrivanju zmotiti; če mu je torej res za resnico, mora svojo zmoto umakniti, podvreči se avtoriteti božje besede. V tem smislu je filozofija odvisna od vere, od teologije. Ta odvisnost pa ji je le v korist, ker jo prav nič ne ovira v njenem samostojnem iskanju in napredku, če jo varuje zmot in ji kaže pot. Saj je napredek filozofije ravno v tem, da se zmot očičuje in v spoznanju resnice raste. Ta odvisnost od vere je odvisnost od resnice, ki ravnokotno ni proti svobodi filozofije, kakor njena odvisnost od resnice: $2 \times 2 = 4$, ki jo mora ravnokotno upoštevati, ne pomeni, da je »vezana«. Upravičeno pa lahko trdimo, da ima le taka filozofija poroštvo resnice in veljave, ki se ni zaprla tej pomoči božjega razodetja, kot mogočnega vira resnice.

Pa še v drugem smislu opažamo vpliv vere na skolastično filozofijo. Takrat je bila Cerkev edina, ki je skrbela za znanost. Še celo s pravom in medicino so se bavili po večini kleriki. Vsled tega vpliva Cerkev, je tudi filozofija, vsaj od začetka, reševala verske naloge in bila nekako v službi teologije: tiste verske resnice, ki jih moremo tudi z razumom spoznati, je dokazovala, utemeljevala, razlagala, branila in pojasnjevala ugovore; v globine verskih skrivnosti pa je prodirala do one meje, ko razum ni mogel več naprej. (Zato je teološka »Summa« sv. Tomaža glavni vir za proučevanje njegove filozofije.) Od teh problemov, ki jih je nudila v filozofsko raziskovanje teologija, pa je vsled povezanosti prišla tudi na druga, važna, čisto filozofska vprašanja. Ne smemo pa prezreti, da .so globoka verska vprašanja silno poglobila in oplodila filozofsko razmišljanje.

Iz nesebičnega iskanja resnice pa so skolastiki hvaležno sprejeli vsako utemeljeno spoznanje, ki so ga našli pri starejših filozofih. Posebno ob početku so pridno črpali iz stare grške filozofije (Platon, Aristotel) in iz krščanskega starega veka (Avguštin); ob koncu 12. stoletja pa so se seznanili tudi z arabsko znanostjo. Zmotno bi bilo misliti, da so mehanično prevzemali eno misel za drugo; kako bi bili tako zgradili svoje čudovite sisteme. Prevzeto so asimilirali, tako da je zaklad resnice organsko rastele. — Tudi niso bili v tem

slepi in nekritični, čeprav so visoko cenili avtoriteto največjih mislecev starega veka. Kako kritičen je bil sv. Tomaž! Sv. Albert Veliki ugotavlja, da se tudi modrijani motijo (De an. I. 1. 6.), Scotus toži, da filozofi niso dokazali vsega, kar so trdili (IV. Sent. d. 43. 2), Bacon pa zatrjuje, da mu je Sokrat sicer ljub, resnica pa še ljubša (Op. mai. I. c. 3.). — Krivičen in naravnost nesmiseln je očitek, da so skolastiki samo prevzemali in urejevali, novega pa ničesar doprinesli. Če je bilo tudi takih, so jim pa drugi to javno očitali. Lepo je izrazil prepričanje svoje dobe glede tega Bernard iz Chartres: stari veliki modrijani so orjaki, mi smo pa palčki, ki sedimo na njihovih ramah. Vendar pa s svojega vzvišenega stališča dalje in več vidimo kot oni. Samostojnost sv. Tomaža je naravnost občudovanja vredna. S svojim aristotelizmom je stal v začetku čisto sam proti vsem tedanjim šolam in univerzam. Še okoli l. 1270 so ga v Parizu tako splošno in od vseh strani napadali, da ga je moral ščititi celo njegov stalni nasprotnik John Peckham. On pa je vzdržal — zaradi resnice.

Moderni zamerjajo skolastiki, da je prevzemala tudi staro, namesto da bi samo samostojno ustvarjala. A ni glavno, kdo ustvarja, glavno je: Kaj je resnica! Zdrav razvoj zahteva, da ne začenja vsak iskati od začetka. Saj je tako pri vseh drugih vedah. Če ne moremo prav ničesar prevzeti od svojih prednikov, potem pustimo Sizifovo delo in obupajmo nad človeškim razumom. Filozofi po Kantu so obupali. Že desetletja iščejo, ali sploh moremo resnico spoznati. Na velikem kongresu nemških filozofov v Halle l. 1922 so si priznali, da moderna filozofija ni našla rešitve temeljnih filozofskih vprašanj, da to sploh ni zadeva razuma, ampak verovanja in značaja. To pa je bankrot filozofije.

Problemi, ki jih je obravnavala skolastika, so bili mnogovrstni. V središču vsega stoji vprašanje o Bogu. Napačno je nekdo pri nas trdil, da je značilnost srednjeveškega mišljenja: človek, mikrokosmos. Že tedanje pojmovanje filozofije: spoznanje zadnjih vzrokov nas vodi nujno k Bogu kot središču vsega, ker je vsega prvi vzrok in končni namen. Sv. Tomaž izrečno pripominja, da je skoraj vse filozofsko razmotrivanje usmerjeno k spoznavanju Boga (S. c. gentes l. 4). Zato pa je skolastika v čudoviti sintezi združila vse, kar so smeli bogoiskatelji spoznali o Bogu, v silen harmoničen sistem. Filozofija o Bogu sv. Tomaža Akv. je enkrat za vselej rešila najvažnejše in vedno moderno življenjsko vprašanje: Bog — alfa in omega. Ta resnica daje vsemu srednjeveškemu svetovnemu nazoru enotnost in ključ za rešitev drugih načelnih življenjskih vprašanj.

Okoli te srčike so skolastiki z neizmerno pridnostjo in neutešenim hrepenjem po resnici nanizali bogate zaklade filozofskih spoznanj. Razpravljali so o človeku, o njegovem telesu in o njegovem duhu, o materiji in duhovnosti, o spoznanju, o psiholoških vprašanjih, o etiki in njenih normah, o socialnih in družabnih problemih. Ne bilo bi prav, če bi zahtevali od skolastikov 13. stoletja, da rešujejo probleme, ki nam jih je prinesel novi čas in pa sedemstoletni razvoj. To je delo nove skolastike današnjih dni. Pa vendar najdemo pri njih tudi prav sodobne probleme. Oswald Spengler, pisatelj znane knjige »Der Untergang des Abendlandes«, je nekje zapisal: »V vsem 19. stol. ne najdete niti enega vprašanja, ki ga ne bi bila že skolastika odkrila in si ga zastavila.« To podrobno dokazati, bi nas predaletč zavedlo. Že dejstvo, da se javlja prav povsod vedno večje zanimanje za skolastiko, in vedno večje spoštovanje do njenih izsledkov, nam to kaže; zadnje čase pa opažamo, kako se ob alternativni: ali Kant, ali Tomaž, tudi nekatoliški filozofi vseh panog bolj in bolj odločajo za osnovna načela Tomaževe filozofije. Mnogi »pozdravljajo danes, ko se odgrinja zastor srednjega veka, marsikatero skolastično trditev kakor luč, ki jo v temi išočemu postaviš na mizo«. (Bernhardt: Die Summe der Theologie, Leipzig 1934, str. LII.) V drugi izdaji svoje knjige: »Der Zweck im Recht« pravi

Rudolf von Ihering: »Strmé se vprašujem, kako je bilo mogoče, da je naša protestantska znanost tako pozabila na te resnice, potem ko so bile enkrat zapisane. Koliko stranpoti bi si bila lahko prihranila, če bi jih bila upoštevala! Jaz s svoje strani bi morda cele te knjige ne bil napisal, če bi jih poznal; kajti osnovne misli, za katere gre, najdemo že pri onem silnem mislecu (sv. Tomažu) jasno in precizno dognane.« Trditve, da je skolastika zastarela, brez vpliva in brez pomena za sodobna vprašanja, sloni na nepoznanju in nerazumevanju.

Opazovanje narave, izkustvo in preizkusna metoda je bilo v dobi skolastike res slabo razvito. Zato tudi *naravoslovne vede* v splošnem niso napredovale. Gotovo je bil to velik pomanjkljaj, ki ga pa lahko razumemo, če ne gledamo srednjega veka z očmi 20. stoletja. Ona doba je bila drugače usmerjena in je imela, kakor smo videli, drugačne interese. Imela je modroslovce, a malo naravoslovcev. Vendar pa tega ne smemo pretiravati. Poznala je tudi pozitivne vede in pozitivne metode. Alberta Vel. imenujejo danes »ustanovitelja zapadnega naravoslovja, za Aristotelom in Teofrastom prvega znanstvenika na polju mineralogije in botanike«. Da pa ni studiral botanike s silogizmi, nam pa sam pove v svojem delu *De vegetalibus et plantis* (I. 4. I. c. 12): »Kar pišem o različnih vrstah rastlin, sem deloma sam osebno opazoval, deloma pa sem zbral iz poročil onih, ki so se natanko bavili s to stvarino.« To pa je opazovanje narave, izkustvo. Razpravljajoč o duši, zahteva sv. Tomaž »marljivega in potankega raziskovanja« (S. th. I. qu. 87. a 1. c.). — Nočemo reči, da ni bilo skolastikov, posebno v dobi propada, ki so bili res enostranski, omejeni le na abstraktna, včasih brezplodna vprašanja. To vsi obsojamo. A po takih ni meriti skolastike same; soditi jo moramo po njenih glavnih predstavnikih! Vzemimo samo harmonično osebnost sv. Alberta Vel.! Ob 650 letnici njegove smrti (umrl i. 1280, 15. novembra) je bilo o njem zapisano: »Bil je ravno tako pomemben kot redovnik, duhovnik in bogoslovec, kakor kot naravoslovec, alkimist, astrolog, filozof, mistik. Kot pravi 'Aristotel srednjega veka' se je bavil tudi z mehaniko, geografijo, biologijo, embriologijo. Vedno hodi z odprtim očesom po naravi, opisuje živali in rastline, opazi kot prvi snežne figure, loči med solarično in fizično klimo, ima v službi svojega reda še čas, da sledi klicu papeževemu za škofa v Regensburg, uredi tam propale finance, vodi nato študije svojega reda (dominikanskega) na pariški in nato na novi kölnski univerzi. Tu je svetovalec duhovnikov in laikov, še celo pri načrtih za veliko stolnico je vplivno sodeloval.« To je bil skolastik širokega pogleda in zanimanja, na katerega moreta biti srednji vek in skolastika tudi danes po pravici ponosna.

(Se nadaljuje.)

Svetonočni izgnanci

*Ste videli, ljudje, Marijo in Jožefa?
Trudno-sklonjena skozi Bellehem sta šla,
trudno sklonjena sta plakala —
oj, saj nista zavetja našla
za sina, sina Jezusa!*

*Ste sprejeli vi Marijo in Jožefa?
Mimo vas nocoj sta romala!
— Če bi k nam prišla,
toplo bi zavetje tu našla! —*

*Joj! saj niste sprejeli Marije in Jožefa.
Pri vas nocoj sta trkala,
pa ste ju v noč nagnali.
Ker niste v najmanjšem bratu
brata Jezusa spoznali!*

Jože Prijatelj

Satan

Zimski večer. Satan je prišel iz ulice, ki pelje mimo realke in univerze, napravil velik krog mimo nunske cerkve in jo zavil k pošti. Na oglu se je ustavil.

Prav za prav bi moral biti zadovoljen: toliko plesnih vaj in plesnih venčkov se vrsti teden za tednom... Na zunaj so vsi dostojni, da se jih morejo udeležiti tudi hčerke in sinovi katoliških, »naših« družin. Satan ljubi zelo takšne prireditve, ki so na zunaj nedolžne, na znotraj pa gnile: vanje potegneš tudi poštene ljudi... Toda satan se danes kislo drži.

Glej, tam prihaja skupina ljudi, bili so v kinu. Razgreti so, oči se svetijo, ustne krohočejo, roke se vrtijo. Mladi pari — njemu je 18 let, njej približno isto — iščejo teme. Satan se je kaj malo zmenil zanje. Ti so na pravi poti, je rekel razmišljeno, in ta pot jih bo nujno pripeljala k meni. Če niso že popolnoma moji, pa bodo kmalu.

Drugi prihajajo iz gledališča. Aha, je rekel satan, ko se je spomnil na naslov predstave današnjega večera: po mojem receptu je bila! Zapazil je med to skupino tudi nekaj tretješolcev. To je dobro, to je že precej zame, si je mislil.

Zadovoljen pa še ni bil. Tega pa ni bil kriv sneg, blato in mraz — saj ga je grel od znotraj peklenski ogenj. Toda premalo, stokrat premalo duš je še v njegovih krempljih. Prepočasi gre njegovo delo.

Jaz bi rad spravil vse pod svoj bič... Iščem sredstva, kako bi jih pokvaril na veliko, kar v celih svežnjih.

? ? ?

Tisto uro je bilo veliko zborovanje v Peklu, v dvorani ognja in žvepla. Satan je iznašel sredstvo, tisto pravo, najboljšo. Stene dvorane so se tresle od rjojenja satanovega in njegovih pomočnikov. Vsak je prejel svoj ukaz in razšli so se.

Drugo jutro je potrkal vsiljivo pohleven in zgovoren gospod na vrata urednikov raznih časopisov. Začudenim urednikom je zagotavljal velike uspehe, denarja na kupe, za zelo, zelo malenkostno uslugo.

Nekateri uredniki so pokazali gospodu vrata, večina pa ga je pazljivo poslušala:

»Hočete denarja?« jim je rekel.

»Ga imate?...«

»Hočete denarja?«

»Veste, da se ga ne branimo, časopis stane. Toda...«

»Hočete mnogo denarja?«

»Brez dvoma, toda vi zahtevate...«

»Hočete veliko denarja, cele kupe, gotov in hiter uspeh?...«

Resnici na ljubo bodi povedano, da niso vsi uredniki z obema rokama sprejeli ponudbo, in da je niso vsi brez odlašanja podpisali. To je storilo samo nekaj največjih ničvrednežev. Toda tudi ostali se niso mogli popolnoma otresti vseh zlatih sanj, ki jih je povzročil jutranji obisk: denarja, veliko denarja, denarja na kupe... Niso vsi umrli, pravi pripovedka, toda vsi so bili zadeti.

Zares, od tistega dne si opazil spremembo.

Časopisi so prinašali podlistke precej kočljive vsebine. Slavili so gledališke predstave, katere bi v prejšnjih časih strogo grajali. Ocene romanov, ki so ogenj in strup za mlado srce, so pisali zgolj z umetniškega vidika, in zamehovali in pomilovali so tiste, ki so hoteli videti v romanih njih kvarni moralni vpliv. Med dnevne novice so spretno vlagali take, ki godijo človeški

poltenosti, ki jo vzbujajo in netijo. Poročila o praznikih in cerkvenih slovesnostih so bila zelo redka in kratka in deloma neresnična. Na naslov škofov in papeža so padale včasih pikre besede. Ocene verskih knjig in časopisov pa so popolnoma izostale. Naravnost proti Bogu niso pisali, toda še manj pa za Boga ali o Bogu: molčali so o njem, kakor da ga ni.

Gledišče pa, svestno si podpore v dnevnem časopisju, je postajalo vedno bolj nesramno, norčevalo se je iz vere in poštenosti. Kino si je vedno več upal v grdobiji in starši niso več branili svojim otrokom vstop vanje. Literatura je razkazovala ob belem dnevu sramoto nedolžnim očem.

— — —
Satan si je mel roke. Denar se steka, žepi urednikov se polnijo. Vse kupuje zdaj časopisje, fantè in stara ženica ga čita na vogalih ulic. Tudi katoličani ga plačujejo in čitajo. Saj vleče... Cerkev pa so vedno bolj prazne in mnoge duše ne poznajo več ne Boga in ne njegovih zapovedi. Vsepovsod »kup smeti poleg kupa gnoja«, bi zopet ponovil pokojni Cankar.

Satan rjove od veselja. Toda njegovi pomočniki so prejeli strog nalog, da se držijo skrito, da se ne izdajo. Če bi se verni katoličani vzbudili iz spanja in spoznali odkod ta čudna sprememba, bi se morda dvignili, v bran postavili in udarili. Tako pa sami podpirajo »nedolžni« tisk — — — *Katoličan*

Kongreganist! Ali se zavedaš velikega pomena, ki ga bo imel evharistični kongres v Ljubljani? Nobenega kongreganista, nobene kongregacije ne sme biti, ki ne bi priprave na ta veliki praznik spremljala s svojim delom, zlasti pa z gorečo molitvijo!

Ki si ga Devica rodila

Prazničen mir je v naravi; zdi se, kot da vse v njej zadržuje dih v blaženem pričakovanju nečesa velikega.

Nenadoma zasije z neba bleščeča luč, po zemlji se razširi radosten nemir, dih večne ljubezni veje iz žarkov one čudežne luči po vsej naravi, pesmi miru in veselja zvenijo z nebes na zemljo in kot mogočno pritrkavanje k prazniku pojo od daleč božični zvonovi bodočnosti. »Slava Bogu v višavi in mir ljudem na zemlji!«

Da, čast božja je mir ljudi! Vera: vdanost, povezanost z Bogom v spoznanju in dejanju je za posameznika in za družbo vir miru, napredka in sreče. »Drugega temelja ne more nihče postaviti, kot je že postavljen: Jezus Kristus.«

In si osvojimo ta temelj?

Dete širi roke Materi in vsemu človeštvu nasproti: postati otrok, iskati ga z vso ponižnostjo duha in srca, z molitvijo in z življenjem po njem, le tako se nam dá.

Mir je marsikje zbežal s sveta. Večer je; sonce vere je za tisoče zašlo — Noči se; daj, Odrešenik, da bo božična noč! Pridi spet in daj jim sebe in vero! In ti, sveta Mati, ko bo za nas vse prišla noč, posvečena noč smrti, takrat nam daj svoje Dete, ki si Ga rodila za nas: »— pokaži nam po tem izgnanstvu blagoslovljeni Sad svojega telesa!«

Krotz-Vera

Kongreganist, bodi apostol dobrega tiska v svoji družini!

Catholica legantur

»Katoliško živeti in katoliško delati« je smoter našega hotenja in prizadevanja. Čudno se sliši, da je treba to, kar se samo ob sebi razume, posebno poudarjati. Ali življenje tako veleva. Mar se ne zdi, da je prav v katoliških vrstah prečudno veliko zmotnih naziranj, zmotnega ravnanja? Zamegleni so pojmi o temeljnih življenjskih resnicah, nejasni o človekovi svobodi, o njegovi osebnosti, o medsebojnih odnošajih, o družabnem mestu, ki ga gotovo naj vsak človek zavzema, o vrednosti človeškega dela itd. itd. Na vsak zakaj, na kate-rega mora odgovorjati zaključeno zgrajen svetovni nazor, dá katoliški nazor zadovoljiv odgovor. Nepristranski motrilec mora priznati, da ta odgovor ni le zadovoljiv, marveč za človeka kot vrhovno bitje edino primeren in vreden.

Ima pa naša doba to prednost, da ima toliko sredstev na razpolago za posredovanje resnice. Duhovne dobrine — spoznanje resnice je najvišja duhovna dobrina — posreduje in odkriva zlasti govornica in tiskana beseda. — Nekdanjo prednost govora je prevzela tiskana beseda. Upravičeno bi človek sklepal, da bodo spričo teh sredstev ljudje kar hlatali po resnici, da se bo nejasnost umaknila čistemu spoznanju. Ugotoviti pa moramo nasprotno: morda ni bilo kmalu dobe s tako motnimi pogledi na življenje kot je današnja. Največ pri tem zopet trpi mladina. Skušajmo tedaj odkriti velik vzrok, ki dela napotje naši katoliški mladini pri iskanju resnice in duhovnih vrednot sploh, in zavzeti stališče.

Gotovo je res, če ima resnica mnogotere dohode do človeške duše, jih nima zmota nič manj. Še več! Zmota zna nastopati vse bolj hrupno, bolj nasilno in udarno, bolj godi človeški razburkani naturi in se vse bolj laska njegovim neurejenim težnjam, medtem ko nastopa resnica dostojanstveno mirno, a nepopustljivo. Še vedno se mi zdi dobra prispodoba ona o Herkulovem srečanju na razpotju.

Ni tedaj vseeno, kakšen odnos zavzema človek, ki hrepeni po spoznanju, ki išče duhovnih vrednot do teh virov in tokov, ki mu naj resnico posredujejo. Ni vseeno, v katero strugo bo zaplaval, da pride do cilja. Bolj naravnost: ni vseeno, kaj bo čital, katere avtorje bo izbiral za svoje učitelje, za katere ideje se bo navduševal in si jih osvajal. Saj pisatelj s knjigo (= s tiskano besedo) neredko bolj vpliva kot bi morda osebno. Knjiga pušča v duši globlje vtise kot bi jih govorjena beseda. Napisana ideja je podana v blesteči obliki, očarljivo, prevzame um in srce. Ona Ti daje čas, da se ob njej razmisliš, Te ne preganja, te povsod lahko spremlja, ti je bolj zvesta kot dober prijatelj. Ona te ne odbija kot bi te morda s svojimi osebnimi pomanjkljivostmi in nedoslednostmi on, ki jo je zapisal. Prav zaradi teh vrlin je tiskana beseda zmožna pre-motiti bralca, da ne opazi zmotnih, zagrešenih prehodov, ko pa je že koračil na napačno pot, se težko ali pa sploh ne more več orientirati. Nekaj sličnega kot če greš zamišljen mimo kačipota in kreneš na napačno pot. Ko bi že moral biti na cilju, pa še vedno blodiš, tedaj se šele zaveš, da si bil tako zamišljen, da znamenja, ki je kazalo pravo smer niti opazil nisi. Kreniti nazaj je včasih neprijetno, ubereš razne stezice in bližnjice, da bi čimprej prišel na svoj cilj, pa se zopet rado primeri, da čim bolj iščeš in tavaš, tem bolj grešiš pravo smer. Tako važno je, da ne obideš nepazljivo kačipota.

Vloga knjige v našem življenju res ni malo pomembna in njen vpliv na človeka ni majhen. Ureja in spopolnjuje njegovo mišljenje in čuvstvovanje plemeniti ali grobo potvarja. Podobno kot človek. Naš pregovor ponazoruje: Povej mi s kom občuješ in povem ti kdo si. Tako postaja v našem življenju, mišljenju in čuvstvanju marsikaj jasno. Jasno tudi, da v knjigah vežejo duše

ljudje, ki bi se s studom obrnili od njih, ko bi poznali njihovo življenje. Moč pisane besede!

Opazujemo pa zlasti presenetljiv pojav med katoličani, da s takim priznanjem sprejemajo vsestransko dela od nekatoliških, celo protikatoliških avtorjev. Postaja že kar moda. Celo na to čudo naletiš, da je komu zadosten razlog, da delo odkloni ali se ga loti z neko nezaupnostjo, če je avtor praktičen katoličan, kaj šele duhovnik! Morda je njegovo delo vsaj toliko važno, dovršeno, časovno kot podobno od pisatelja, ki pa ima to prednost, da ni katoličan, vsaj praktičen ne, ki zna in si upa na račun cerkve káko povedati. Zato enega odklonim, drugega sprejemem. Ali je to samo predsodek? Ali moremo pri takih še govoriti o katoličanstvu? Mi pa hočemo razumeti in uresničiti pričakovanje svojega vladike: katoliško živeti in katoliško delati!

Bodimo tedaj tudi tukaj dosledni. Nočemo biti ozkosrčni, nikakor, le dosledni moramo biti, svoje vrednote moramo čuvati. Vsak dan doživljamo, koliko kvara je prizadejala tudi naši slovenski mladini nedoslednost in preziranje katoliškega duha. Ostanimo vztrajno na temelju resnice. Naj nam bodo prvi učitelji katoliški možje, katoliški učenjaki, katoliški umetniki. Nato lahko z veliko verjetnostjo, da ne bomo utrpeli duhovne škode, sežemo po drugih delih. In neredko bomo prijetno presenečeni: vrednote, ki jih bomo srečali, smo že s seboj prinesli. k.

»Z vso resnostjo resnice moramo buditi v sreih naših sodobnikov zavest, da je širjenje dobrega tiska dandanes postala ena najvažnejših dolžnosti vsakega krščanskega bojevnika — in da spadajo grehi zanemarjanja te dolžnosti med najstrašnejše, za katere bo človek dajal nekoč odgovor svojemu večnemu Sodniku.« Pij XI. 3. marca 1934.

Zahtevamo apostolov

V naši dobi, ko končno umira sramežljivost, hčerka Kristusova — ko oblečena telesa molijo solnce in se iščejo na morskih obalah: ko deviški Vergil nič več ne zardeva in kar odkrito poje ljubezenske stvari, še nedavno smatrane za sramotne — se zbira mala čreda tistih, ki vztrajajo v veri in se marljivo udeležujejo lomljenja kruha, okrog obhajilne mize in večne luči...

Mala čreda teh, ki so ostali zvesti, občuti tiho veselje prvih učencev: tesnobno radost, da hranijo v prsih neko skrivnost.

Kar je še ostalo krščanskega sveta v zakonih in nraveh, blede, ugaša. In vendar ni bilo moči zoper vir luči. O nezlomljiva sila! Povsod te odbijajo, ti pa se utaborjuješ v dušah, jih umehčaš, jih siliš k pokorščini. Svet je poln teh povratkov svetih plamenov, ki jih pa ne pozna. Nimamo svetovnega časopisja za dogodke nadnaravnega reda. Prava, resnična zgodovina se ne piše.

Ne sme nas motiti, če je današnjega kristjana skoraj strah osamljenosti. Tudi v vernih dobah so bile solzé, solzé svetnikov, ker Ljubezan ni ljubljena.

Tabernakelj — na križiških cest v mestih — in vendar zapuščen. Bog to dopušča; zakaj, si ne moremo predstavljati.

Treba je torej govoriti, za vsako ceno; premagati našo plašnost, našo sramoto. Ljudem je treba vrniti okus Sreče.

François Mauriac de l'Académie française

Glej, prihajam

(Božično premišljevanje — Contardo Ferrini.)

(Contardo Ferrini [1895—1903], profesor [laik] prava na univerzi v Paviji, učenjak svetovnega slovesa v raziskovanju rimsko-bizantinskega prava, bo, kakor upamo, prav kmalu prištet blaženim.)

»Daritve in žrtve nisi hotel, a telo si mi pripravil... Glej, prihajam, da izvršim, o Bog, tvojo voljo« (Hebr 105, 10).

Besede Kristusove, besede večnega duhovnika ob njegovem prihodu na svet: jasno spoznanje najvišje zahteve nebeškega Očeta; najpopolnejši pristanek na njegovo voljo; pristanek, poln nedopovedljivega veselja, prav zato, ker je izšel iz nedopovedljive ljubezni.

Kakšno obzorje se je predstavljalo novorojenemu Kristusu? Pregarjanja in sramotitve in bolečine, križ, postavljen med dvema razbojnikoma, ob njegovem vznožju neizrekljiva bolest matere, na okrvavljenem obrazu njegovem pa bledeca smrti. So mar to Očetovi darovi? Je-li to privilegij prvorojenca vsega stvarstva? Ti pa, Kristus, sprejmeš vse to z veseljem, že pričakuješ čas trpljenja in bolečin in ne boš miroval, dokler ne boš zaklical: »Dopolnjeno je.«

Glejte, naš vzor! Bistvo krščanskega kulta je posvečenje, v katerem se izročimo popolnoma Bogu in se združimo s Kristusom v daritvi. Naj bo božji načrt glede nas, kakršen že, on, ki ga je napravil, nam bo dal moči, da ga izpeljemo. Samo pazimo, da mu ne bomo stavili ovir.

Naj bo naša posvetitev Bogu popolna, resna, iz ljubezni — in ne prekličimo je nikdar! Recimo Gospodu s pogumom in zaupanjem: »Glej, prihajam!« Merda nas bo Gospod klical, da uspešno delujemo za dobro stvar, morda bo hotel, da pozabljeni živimo v tihoti njegovega miru, ali pa nas bo vedil po poti bolečin. Sedaj in vedno bodi posvečeno njegovo ime, sedaj in vedno imejmo pogum in zaupanje.

Prišel bo trenotek, ko bomo dejali: »Dopolnjeno je!« in angeli nam bodo zaprli oči v sladkem miru.

Pax hominibus

Božič. Ustavljamo se pred jaslicami, v cerkev stopijo tudi taki, ki jih sicer ni.

Sleherni čuti, da je dan, ko se spominjamo Jezusovega rojstva, drugačen od drugih, zato ga vsak po svoje praznuje. V slehernem domu brez razlike naj bi ta praznik bil poln veselja: posebno za otroke. Pa tudi odrasli mislijo in čutijo ta dan kot otroci: zaupni so, vsake malenkosti veseli, še skrbi niso tako svinčeno težke kot sicer.

Kakor da bi betlehemske Dete vse blagoslavljaljo — Dete, ob čigar rojstvu so angeli peli slavo Bogu v višavi in mir ljudem na zemlji.

Mir. — Mirno srce je srečno. Ne utriplje v neusahljivih željah, ki tudi če se izpolnijo, ne prinesejo tega, kar smo prav za prav hoteli; ne vije se v neprestanem strahu ali žalosti nad izgubo stvari, ki se zdi, da se je del nas odtrgal z njimi.

Kdor išče samo zaklade tega sveta, ne more biti zadovoljen; saj lovi le razlite kapljice iz plitve struge, mesto da bi zajemal in si tešil žejo iz boga-tega vira.

Večinoma skrbimo in se zanašamo le nase, slabotne, omejene in minljive, namesto na Vsemogočnega in Večnega, o katerem pamet in razodetje po-

vesta, da je naš Stvarnik in Oče. Vse preveč smo že pozabili to preprosto, a tako globoko resnico: da je On ustvaril vse okrog nas in nas same. Po Njegovi volji smo, ali pa po njej tudi živimo?

Podobni smo otrokom, ki po svoje gospodarijo v hiši, če ni očeta doma: vse iztaknejo, vsega se lotijo, a ker ne poznajo pravega bistva in namena stvari, ki jih dobe v roke, povečini vse narobe naredijo. Po svojem potu ne dosežemo sreče, čeprav navidez tako neposredno pelje do nje.

Ako pa priznamo, da smo otroci, in delamo po Očetovi volji, četudi se meso upira, kaj kmalu zagledamo sadove, ki jih moremo biti veseli.

Če hočemo to, kar hoče naš Bog in Oče, in kakor nas je učil Njegov Sin, naš Gospod in Brat, smo srečni, ker ni razjedajočega nesoglasja med božjim in našim načrtom.

Mirni smo pri svojem delu: ne moremo se zmotiti, saj delamo po volji Njega, ki je večna Resnica in Modrost.

Dovolj smo močni, da premagamo vse napore in nasprotovanja, saj živi in dela v nas On, ki je Vsemogočen.

Lahko prenesemo izgubo, saj nam je zmanjkalo nečesa, kar je božje in ne naše, in ker kljub vsemu ostane v srcu On, ki je Bog in vse.

Betlehemsko Dete, daj, da bi bili dobri otroci Tvojega in našega Očeta! da bi nam praznik Tvojega rojstva bil začetek božjega miru!

»V mojem srcu vlada samo Jezusova volja; naj me zadene, kar hoče, do dna duše me ne bo pretreslo; saj so končno vse le malenkosti, ki se jih lahko otresem, kot kapljica olja zdrsne po vodni površini. Kako morje bridkosti bi bilo v mojem srcu, če bi bilo dovtetno za vsa čuvstva veselja ali žalosti in ne bi bilo tako polno Boga: bilo bi izpostavljeno večnemu nemiru.

Tako pa nobena stvar ne pretrese mojega srca, temveč neprenehoma se veselim stalnega, globokega miru, ki ga nič na svetu ne more skaliti.« (Mala sv. Terezija.)

Vera

Jon Svensson, S. J.:

Kako sem postal katoličan

Košček človekove usode

(Iz nemščine prevedel St. Čel.)

(Nadaljevanje.)

Kar se njega tiče, obljublja, da bo zanju skrbel kakor za lastna otroka. Dal ju bo študirati in krščansko vzgojiti in sicer v najboljšem zavodu tistega kraja, kjer študirajo in se vzgajajo sinovi uglednih francoskih družin. Čuval bo nad njima in, kakor rečeno, v vsakem oziru skrbel zanju.

Vse to mi piše g. Baudoin v pismu,« je dejala mati. Tu je počakala in ustavila pogled na meni. Zapazil sem, da pride sedaj najvažnejše. In nisem se motil; čez nekaj časa je nadaljevala:

»Na koncu svojega pisma me vprašuje g. Baudoin, če me morda veseli, da bi pustila svojega sina, malega Nonnija, o katerem sem mu ob priliki njegovega obiska pri nas pripovedovala, da odpotuje v južno Francijo, k plemenitemu grofu v Avignon.

Torej, Nonni, ti si eden od onih dveh islandskih dečkov, ki sta povabljeni h grofu v Avignon.

Jaz ti bom seveda posebno sedaj, v tem tako važnem trenutku, pustila popolno svobodo, kakor vedno. Ti sam odloči, ali sprejmeš ponudbo tega francoskega plemenitaša, ali ne. A zavedaj se, da stojiš sedaj pred zelo važno odločitvijo.«

Tu je mati zopet prenehala in me vprašujoče pogledala. Bil sem še vedno ves prevzet in tako zmeden, da sem bil komaj zmožen kaj pametnega reči.

To je mati zapazila. Zato je čez čas zopet začela: »Ljubi moj Nonni, še nekaj stoji v pismu gospoda Baudoina, kar se tebe tiče in te bo zanimalo. Pri izbiri obeh islandskih dečkov je grof ukazal upoštevati pet pogojev. Povedati ti jih hočem:

Prvič morata biti stara vsak dvanajst let. To je ugodno zate, ki si sedaj ravno v trinajstem letu.

Drugič pa hoče le taka dva dečka, ki sta močnega zdravja, cvetoča. Tudi to te ne ovira; tvoje zdravje je namreč cvetoče in trdno in si dosedaj nimamo ničesar boljšega želeti.

V tretji točki omenja, da naj izbere le takšna dva, ki imata veselje in zmožnost za višje študije; dal ju bo namreč študirat.

Nadalje hoče le taka dva, ki sta še nedolžna in nepokvarjena. O npravno pokvarjenih noče ničesar slišati.

Končno, kot peti pogoj pa zahteva, da sta dečka iz dobre družine.

Sedaj pa, Nonni, je nadaljevala mati, »sedaj te pa vprašam: Kaj misliš ti sam o povabilu francoskega grofa? Ali imaš veselje, da bi ga sprejel? Vsekakor je to najvažnejše vprašanje, ki so ti ga dosedaj v življenju stavili.

Praden pa mi odgovoriš, te prosim še nekaj: počakaj še malo in prej malo premišljaj. Ko si potem vse dobro preudaril, šele tedaj mi odgovori: da ali ne. Kar boš izvolil, to boš dobil. Če rečeš ne — in to vendar smeš — no, dobro, potem ostaneš še naprej tu pri meni. Drugi bo povabljen namesto tebe. Če pa rečeš da, boš čez kake tri tedne odpotoval od tu. Tako stoji v pismu.

Kmalu pride sem v pristanišče neka majhna danska jadrnica. Ta bo tu nekaj časa usidrana; potem pa odpluje v Kopenhagen.

Na tej ladjici boš zapustil Island. Pripeljala te bo do prve postaje na tvoji dolgi vožnji, čez veliko atlantsko morje v Kopenhagen namreč, v glavno mesto Danske. Tam se boš izkrcal in nekaj dni počival — pri škofu onih katoličanov, ki se tam nahajajo.

Ta gospod naj bi skrbel potem za tvojo pot iz Kopenhagna v Avignon. O tem se je francoski grof z njim že prej dogovoril.

In sedaj, Nonni, veš dovolj, da se lahko odločiš. Pretehtaj torej to važno zadevo in šele potem, ko si se odločil, mi odgovoriš.

Naslonil sem se nazaj in začel razmišljati, kolikor je tak majhen dvanajstleten poniglavec razmišljati zmožen.

Sedaj bi gotovo pričakovali, da bom takoj izbruhnil v veseli, zmagoslavni da. Ker sedaj naj bi se izpolnila moja velika želja, odpotovati v širni svet.

Toda moral sem prej po naročilu matere nekaj časa mirno sedeti in premišljevati...

Bil sem torej miren — vendar pa samo na zunaj; čudovita povest materina me je, kakor rečeno, tako prevzela, da je bila vsa moja notranjost prizadeta in še vedno vsa razburkana.

A resno sem poskušal premišljevati in preudarjati: Mislim sem na odličnega francoskega grofa v Avignonu, na krasno pokrajino tam, na palme, smokve, oranže, na vroče južno sonce, na veliko, slavno gimnazijo, na množico veselo razposajenih črnookih in temnopoltih francoskih mladcev.

Moje misli so plavale po čudapolnem, meni čisto novem svetu sončnega juga.

Mislil sem na visoke študije, ki jih tam vrše, na latinski in grški jezik, na mojstrska dela Homerjeva in Vergilova in mnogih drugih svetovno znanih grških in latinskih pisateljev, ki jih bom sedaj moral brati.

Kakor sem že povedal, sem mnogo teh nesmrtnih del našel v očetovi knjižnici in jih nekaj tudi v islandskem prevodu prebral.

Mislil sem na višjo izobrazbo, ki si jo bom tam pod vodstvom uglednih profesorjev pridobil... Odpirala se mi je sijajna bodočnost... Morda bom sam nekoč postal učenjak in profesor...

Tako sem plaval na kolebih fantazije okrog po tem novem bajnem svetu... To je bilo moje »razmišljanje« in »preudarjanje«.

In kmalu bi se bil dvignil v stolu in povedal materi za gotovo in — kakor se mi je zdelo — dobro premišljeno: da.

A v tem hipu sem začutil, kakor da se je neka roka doteknila mojih prsi in me zopet potisnila nazaj na naslanjač.

In bilo mi je, kakor bi neka skrivnostna sila utrgala mojo dušo in vso mojo bit iz vseh teh sončnih misli.

Obenem so vstajale v moji vesti nenavadne sence in grozeče, strašne misli so se kakor črni oblaki vlačili mimo moje duše. Polastil se me je nenaden strah: bile so to senčne strani te velike, nenavadne prilike, ki so sedaj hipoma stopile pred mojo dušo.

»Moj Bog,« se je oglasilo notri, »če rečem da in to vablivo ponudbo sprejemem, sledi vendar iz tega tudi nekaj neizmerno žalostnega!

Iz tega sledi, da moram zapustiti najboljšega prijatelja, ki ga imam na svetu, svojo dobro, vroče ljubljeno mater!

In zapustiti jo moram — ne za nekaj tednov, mesecev ali let, ampak najbrž za vse življenje! Ker ta daljni, širni svet, kamor potujem, me bo gotovo pridržal za celo življenje.

Tudi vse drugo, kar mi je ljubo in drago, bom moral za vedno zapustiti: Mannija in Boggo, svojega ljubega bratca in sestro... Island, mojo milo domovino in vse svoje prijatelje!

Te misli so legle na mojo dušo, s tako razdirajočo silo so jo tiščale, toliko bolečino so mi prizadejale, da so mi takoj vroče solze stopile v oči in mi tekle po obeh licih navzdol... Da, tolika je bila moja bol, da bi bil kmalu skočil pokonci, se vrgel ljubi materi krog vratu in ji kot plod vsega svojega premišljevanja zaklical trden, nepreklicljiv: ne!

Preden pa sem ta »ne« stisnil iz sebe, mi je pa nenadno nova misel padla v glavo. Bilo je, kakor bi nenaden blisk razdelil temne, grozeče oblake, da bi napravil prostor tej novi pojavi. Vse drugo je izginilo, le samo ta je stala pred dušo v jasni luči:

»O moj Bog!« mi je zaklicala notranjost z neznansko močjo, »vse to materino sporočilo, grofovo povabilo, velika pot v daljni svet... vse to prihaja vendar samo od Tebe! Nič drugega ni to kot uslišanje mojih dolgih molitev!

Saj sem te več ko dve leti redno vsak večer prosil, da mi pomagaj priti v svet. Mislil sem, da me boš poslal tja na kaki tuji ladji kot ladijskega hlapčiča... in sedaj si storil zame nekaj neizmerno lepšega: pot v eno najlepših dežel mi odpiraš. Ti si storil, da me vabi odlični, bogati, pobožni grof. Skrbeti hoče zame, kakor če bi bil njegov otrok. Dal me bo študirat s sinovi najboljših družin v deželi.

O moj Bog, vse to si storil Ti! Ti si, ki si se zavzel zame in me hočeš peljati boljši bodočnosti naproti.

Tu pa ne smem odkloniti. To bi se reklo zavračati božjo dobrotu. To bi se reklo, delati proti Tvoji volji.

To razsvetljenje, ki je prišlo od zgoraj — kar mi je bilo vedno bolj jasno — je bilo tako močno in tako prepričevalno, da sem, kakor od neke višje sile gnan, vstal, objel mater okrog vratu in ji zaklical odločno in krepko: da.

»Mati,« sem dejal, še vedno v solzah, »sprejemem grofovo povabilo. Potovati hoče v Avignon!«

»Ljubi moj Nonni, pametno si volil. Tudi jaz sem sedaj za to pot. In če bi tvoj oče še živel, bi bil tudi zadovoljen.« Ko je to govorila, me je mati

materinsko milo in prijazno gledala. Videla je solze, ki so mi tekle po licih, in dobro je razumela, zakaj jokam. In pritisnila me je ljubeznivo na svoje srce.

Zopet sem sedel na stol prav blizu nje. Ona pa je nadaljevala. »Jokaš, Nonni,« je rekla. »Dobro vem, zakaj. Težko je za otroka tvojih let ločiti se od matere in to morda za celo življenje. Toda verjemi mi, da je tudi za mater težko, pustiti svojega ljubega otroka, da odide morda za vedno od nje.

Tako, Nonni, moreva sedaj oba darovati težko žrtev in mislim, da jo v tem slučaju tudi res morava. Zdi se mi namreč, da je nihče drugi ne terja od naju kot Bog sam. Če je pa tako, potem pa ne smeva odreči. Kajti božja volja se mora zgoditi vedno in povsod.

Zdi se, da Bog nekaj posebnega namerava s teboj, Nonni. Uslišal je tvoje molitve in na kakšen čudovit način! On je narekoval francoskemu plemiču, naj te povabi v Avignon. To povabilo prihaja veliko bolj od Njega kakor pa od grofa.

Zopet ti povem, ljubo moje dete, da si pametno ravnal, ko si sprejel to božje povabilo. In četudi se ti zdi ločitev od matere težka in trda, bodi potrpežljiv in ne boj se. Vse, kar se bo sedaj s teboj zgodilo, se ti bo obrnilo v dobro.«

»Kakor osvežujoči, blažilni balzam so se zleile te materine besede čez moje boleče srce. Nemalo sem se začudil, ko je izgovorila ravno iste besede, ki jih je prej Bog — kakor se mi je zdelo — položil v moje srce.

Nato je mati vzela platnen prt, ki je ležal pred njo na mizi, in mi z nežno roko brisala solze. Prizadeval sem si, da bi jo zadrževal pri tem in sem sedel tako mirno na svojem stolu njej nasproti.

Tedaj je govorila naprej:

»Tvoja usoda, Nonni, je zdaj odločena. Samo še tri tedne boš lahko skupaj s svojo materjo. Med tem časom bom vse pripravila, da bo preskrbljeno za dolgo pot. Naročila bom na mali danski ladji prostor zate. Tudi vse, kar boš s seboj vzela, bom pripravila.«

Ti pa boš v tem času moral vsak dan malo jezdit okrog, zdaj tja, zdaj sem, da se posloviš pri prijateljih naše družine.«

Po teh besedah je mati vstala in me odpustila z opominom, naj skušam sedaj potlačiti svojo žalost in naj bom vesel in razposajen, kakor prej. Upošteval sem ta nasvet in sem vse naslednje dni jezdil po okolici.

Vsak dan sem se poslavljaj od naših prijateljev, zdaj tu, zdaj tam, in sem pri teh obiskih marsikaj slišal o potovanju, ki se je bližalo.

Nekateri so ves načrt obsojali in dejali, da je to strašno, kar tako pustiti me, da odpotujem in da grem gotovému propadu naproti.

»Tam v svetu,« so govorili, »je mnogo nevarnosti in hudobnih ljudi. Kako boš mogel tam živeti čisto sam in tako mlad, brez očeta in matere? Pusti ta nevarni načrt in ostani tu. To je varnejše.«

Drugi so bili nasprotnega mnenja. Popolnoma so odobraval moj sklep in dejali, da grem boljši bodočnosti nasproti. Naj hvalim Boga, ki mi je dal priložnost, da si pridobim višjo izobrazbo.

Name niso dosti vplivale te opazke, ker moj sklep je bil nepreklicljivo storjen in mati ga je odobrila.

Nekega dne sva šla z materjo na tak poslovilen obisk k enemu naših prijateljev. Bil je to starejši protestantovski pridigar, učen, pobožen in dober mož. Imenoval se je Magnússon.

Ko sva sedela pri njem v njegovi delovni sobi, mu je mati povedala, kako sva sprejela povabilo francoskega grofa in da je že vse pripravljeno za moj odhod. Na koncu ga je vprašala: »In zdaj, gospod pastir, kako mislite o tej zadevi? Vse kaže, da je grof katoličan. Gotovo bo mojega fantka dal vzga-

jat in poučevat v katoliškem zavodu. Ni torej izključeno, da bo otrok počasi vzljubil katoliško vero in se morda kedaj sam priključil katoliški cerkvi.«

Odgovor, ki ga je dal g. pastor Magnússon materi, me je, malega, zavednega protestanta, kar se da — razočaral.

Odgovoril je: »Vprašate, kaj o tem načrtu mislim. Takoj vam povem: Moje mnenje je, da je ta priložnost vse le izredna, velika milost božja. Nekaj posebnega namerava Bog s tem dečkom. Jaz za svoj del mislim, da ne bo le morda, ampak prav gotovo postal katoličan. Težko je namreč za protestanta dolgo časa živeti med pobožnimi in gorečimi katoliki in sam ostati protestant. Sam bo kmalu uvidel, da je katoliška vera boljša kakor pa naša.

Ne smemo pozabiti, da je katoliška cerkev naša mati, in da imamo vse dobro, kar sploh imamo, od nje. V Lutrovem času je bilo v katoliških deželah mnogo zlorab, res je, a je katoliška cerkev te napake polagoma sama odpravila in reformacijsko delo izpeljala veliko bolje, kakor je to hotel Luter.«

Tu se je stari gospod obrnil k meni, me prijazno gledal in govoril: »Mali moj Nonni, naprej ti torej povem: tam na Francoskem boš postal katoličan in ko se to zgodi, ti bom čestital k temu.«

Tako sem bil začuden, da najprej nisem vedel, kaj bi rekel. Bilo mi je nerazumljivo, da more protestantovski pastor tako govoriti o katoliški cerkvi. Slednjič sem prekinil tišino, rekoč:

»Toda, gospod pastor, jaz gotovo ne bom postal katoličan. Sklenil sem, da bom ostal zvest svoji veri.«

G. pastor Magnússon me je zopet ljubeznivo pogledal in dejal: »Z najboljšim namenom si to sklenil, mali moj prijatelj. Toda videl boš: težko se boš trajno držal tega sklepa.«

»A vendar, g. pastor, držal ga bom. O katoličanih in njihovi veri sem zadnje čase toliko stvari slišal, da mi ni ta vera prav nič všeč. Zato me prav malo veseli, da bi postal katoličan.«

Res sem slišal pri svojih poslovilnih obiskih marsikaj zlobnega in smešnega o katoliški veri.

Ko me je pastor vprašujoče pogledal, sem mu nekaj teh stvari povedal:

»Pri enem takem obisku,« sem mu pripovedoval, »so mi povedali, da so katoliki zavrgli sv. pismo, tako da biblije pri njih sploh ne poznajo. Povedali so mi tudi, da molijo Devico Marijo in tudi papeža. Tudi pri katolikih je mnogo nevarnih ločin, posebno ena: jezuitska. Ti ljudje so baje čisto brezbožni in podli...«

Ko sem videl, da se pastor in mati nasmihata, sem še bolj vneto govoril dalje:

»Neki večji fant mi je tudi povedal, da je katoliško bogoslužje zelo smešno. Tam vedno zvone z zvonovi in kraguljčki. Ko pridejo katoliki v svojih cerkvah in kapelah skupaj,« mi je dejal, »dobi vsak izmed njih zvonček v roko. Vse bogoslužje obstoji v tem, da potem vsi istočasno začno zvončkat! — Drugi mi je povedal, da katoliki mislijo, da s tem Boga časte, če vsako leto več mesecev jedo le polenovke. In to bi moral tudi jaz, če bi postal katoličan...«

Zdaj sta se mati in pastor glasno zasmejala.

G. Magnússon je rekel: »Ljubi moj Nonni, pa verjameš, da je vse to res?«

»Ali morda ni res, g. pastor?« sem tiho vprašal.

»Ne, dragi moj. Vse to so stare čenče in očitki, ki jih širijo proti katoliški veri večinoma neuki ljudje. Navadno so ti očitki daleč od resnice. Sicer se boš pa lahko sam prepričal o tem, ko prideš na Francosko in vidiš, koliko je na tem resnice.«

Najin pogovor z gospodom pastorjem Magnússonom je trajal še nekaj časa. Ker sem pa nekaj tega že zapisal v knjigi »Nonni«, bom pa zdaj to pustil.

Tako sva se kmalu poslovila od prijaznega gospoda in jezdila domov.

Na poti proti domu mi je mati pomignila: takoj sem vodil svojega konja čisto k njenemu in tako sva jezdila skupaj.

»Nonni,« je začela, »ne smeš vsega verjeti, kar govore proti katolikom. Tukaj le malo vemo o njih in tako smo glede njih lahko v zmoti. Škoda bi bilo, če bi moral ti v Francijo z glavo, polno predsodkov in napačnih predstav. O katoliški veri imam jaz prav iste misli kakor pater Magnússon. Ko torej prideš v Francijo in si sčasoma morda poželiš, da bi postal katoličan, ti povem že sedaj, da jaz nimam ničesar proti temu. Nasprotno: še vesela bi bila tega; kajti prepričana sem, da boš lažje obvaroval svojo nedolžnost, če boš živel kot katoličan pod vodstvom katoliških duhovnikov. Dobri katoliki vzgajajo svoje otroke z največjo skrbjo. V tem oziru ima katoliška cerkev sredstva, ki so pri nas, protestantih, komaj še v navadi.«

Ker naj bi ravno jaz postal predmet te katoliške vzgojne metode in ker naj bi ta sredstva baš na meni uporabljali, sem bil nekoliko nevoljen in sem hitro vprašal:

»Mati, kakšni pripomočki pa so to?«

»To je predvsem svojevrstno dušno vodstvo in pa spoved.«

Ta odgovor me je na eni strani pomiril. Vendar pa se mi je čudno zdelo to, kar je mati pravkar rekla. O spovedi pri katolikih sem namreč že večkrat slišal, a vedno se je govorilo o njej z zaničevanjem.

Ko sem nekaj časa o tem premišljal, so mi prišle na misel besede g. patra glede jezuitov. Takoj sem vprašal mater:

»Kaj pa sekta jezuitov, ali naj bo ta tudi dobra?«

»Ah, otrok moj, tudi ta ni takšna, kakor so ti povedali. Jezuitje so ljudje kakor mi. Samo borbeni so in veliko sovražnikov imajo. Malo ljudi je, ki bi bili tako obrekovani, kakor ti.«

Ko sva prišla domov, me je mati poklicala k sebi in dejala: »Kaj misliš o tem, kar sem ti pravkar na poti povedala. Ali bi te veselilo, postati katoličan?«

»Če hočem biti pošten, mati,« sem ji odgovoril, »ti moram priznati, da do sedaj nimam še nobenega veselja od tega.«

»Lahko razumem to, ljubi moj Nonni; ti namreč te vere ne poznaš in si veliko slabega slišal govoriti o njej. Ko pa boš med katoličani in boš sam videl, kako je tam vse v resnici, tedaj ti lahko pride kakor sem ti rekla prej in kakor si slišal tudi od gospoda pastarja, da te sčasoma prime veselje, da bi bil sprejet v katoliško cerkev. V tem primeru pa se lahko zgodi, da bi tvoji katoliški predstojniki vprašali za privoljenje tvojih staršev. Da ti to ne bo delalo kakih težav, ti bom že sedaj dala s seboj tako pismeno dovoljenje.« In takoj je mati napisala na list papirja svoje pojasnilo. Tukaj ga bom podal dobesedno, le v prevodu. Glasi se takole:

»Podpisana, mati dečka Jóna Svenssona, s tem izjavljam, da nimam nič proti temu, da je ta moj sin sprejet v katoliško cerkev, v slučaju, če to on sam hoče.«
Sigridur Jónsdóttir.

Ta listič mi je dala s seboj in me prosila, naj ga dobro shranim. Dobro sem ga spravil, tako da ga imani še danes.

Končno je prišel dan odhoda. Tega dne sem šel dopoldne k materi in jo vprašal:

»Mati, kdo pa je oni drugi dečko, ki je dobil povabilo, da bo skupaj z menoj potoval v Francijo?«

»Mali Thorhall je tisti fant,« mi je odgovorila.

Ta Thorhall je bil prijazen dvanajstleten fantič iz okolice. Dobro sem ga poznal. — Bil je nenavadno nadarjen, popolnoma nepokvarjen in dobro vzgojen deček, vesel in razgiban ter čil in zdrav. — Njegov oče je bil ugleden protestantovski župnik, ki je stanoval nedaleč proč od nas.

Mati pa je nadaljevala:

»Mali Thorhall,« je dejala, »se je z veseljem odzval povabilu francoskega grofa. Tudi njegov oče, ki je župnik, ni bil proti temu. Nasprotovala pa je mati. Dejala je, da ne more in si ne upa prevzeti nase te odgovornosti, da bi otroka v teh letih pustila čisto samega v svet, med vse nevarnosti one zemlje, brez očeta in matere. — Tako torej mali Thorhall ne bo mogel s teboj na Francosko. Ponudbo je dobil že drugi in jo tudi sprejel. Odpeljal se bo v Kopenhagen z neko drugo ladjo.«

Ko sem to slišal, sem vprašal mater:

»Mati, če si Thorhallova mati ne upa dovoliti svojemu sinu te dolge poti, radi nevarnosti in njegove mladosti, kako pa to, da si ti upaš pustiti me v svet tako čisto samega? Saj vendar nisem nič starejši od malega Thorhalla.«

Na to vprašanje mi je mati odgovorila tako, da tega odgovora nisem pozabil celo življenje.

Odgovorila je: »Dragi sinke, rada ti pojasnim to stvar. Lahko razumem, da dobra mati Thorhallova ne upa malega svojega sina pustiti čisto samega, da bi odšel brez očeta in matere med svet, poln nevarnosti. Ker velike so nevarnosti sveta in mlad fant, sam sebi prepuščen, kaj lahko utone v njih.

Moje osebno mnenje pa je v teh stvareh drugačno. Mislim namreč, ljubi moj Nonni, da te bo Bog tam zunaj lahko prav tako varno branil in varoval, kakor če bi ti ostal tu pri meni.

In ne samo verjamem, da je to Bogu mogoče, ampak vem čisto za gotovo, da te Bog bo varoval, da te bo branil v nevarnostih in te tako rekoč kar na rokah nosil. — Vse to pa se bo zgodilo le pod enim pogojem, Nonni!«

Mati je vsako teh besed posebej močno poudarila:

»Pod tem pogojem namreč,« je nadaljevala, »da mi zdaj, preden greš na pot, svečano in sveto obljubiš, da se boš držal nekaj točk — prosila bi te, da se po njih ravnaš...«

Tako so me ganile te besede, da sem ji v solzah ganotja izjavil:

»Ljuba mati, obljubljam ti, da se hočem vedno ravnati po tem, za kar bi me rada prosila, pa naj bo to karkoli.«

Videl sem, da je ta obljuba mater zelo razveselila. Molčala je, prijala me za roko in jo prisrčno stisnila.

Nato je govorila naprej:

»Vem, Nonni, da je ta obljuba resna in poštena. Tudi vem — in nato se zanesem — da se boš zelo trudil, da bi vse to, česar te bom prosila, tudi v resnici izpolnjeval. Saj to je zate tudi velike važnosti, da to storiš, ker le tedaj bo tvoje življenje srečno in božji blagoslov bo nad njim.

Če bi pa te obljube ne držal, — česar te Bog obvaruj — tedaj boš propadel tam v svetu in tvoja mati bi izgubila ljubega otroka...«

Sedaj se nisem mogel več obvladati; vrgel sem se materi krog vratu in ji zagotavljal in zaporedoma ponavljal:

»Mati! Obljubim ti... Vse bom izvrševal... Ne boš me izgubila...«

Mati sicer ni jokala, zapazil sem pa, da je zelo ginjena. Nežno me je pritisnila na srce in šele čez čas je prišla toliko k sebi, da je nadaljevala:

»Nonni, hvala ti za tvojo otroško ljubezen. Ohrani mi to ljubezen, dokler boš živel. Ta ljubezen do svoje matere te bo celo življenje izpodbadala, da se boš ravnal po opominih, ki ti jih bom dala sedaj.«

In začela je mati s svojimi svarili — z zadnjimi, ki sem jih dobil od nje v tem življenju.

O, kako sveta in vzvišena mi stoji ta ura še sedaj pred dušo! Celemu mojemu življenju je dala značilen znak — in pa smer, od katere se nisem mogel več odkloniti.

Sedaj sem moral točko za točko obljubljeni svoji materi nekaj čisto jasnih in preprostih stvari, pa vendar zelo važnih, kakor je dejala. Storil sem to z neko resnobo, z neko pobožnostjo in plamtečo gorečnostjo, kakor da bi Bog sam govoril z menoj.

Sedaj pa o smernicah.

Ker sem nekatere od teh navedel že v knjigi »Nonni«, jih séveda ne morem sedaj spet vseh podajati. Vendar mi dovolite, da jih nekaj izmed prvih zopet malo bolj izčrpno podam.

Nekako takole je pričela mati:

»Otrok moj, prvo, za kar bi te prosila — najvažnejše od vsega — je tole:

Ali mi obljubiš, da boš potem, ko boš že zapustil svojo mater in boš čisto sam daleč v svetu, ko ne boš imel nikogar, ki bi te svaril in vodil — ali mi obljubiš, da si boš vedno prizadeval, da bi bil pobožen, bogaboječ fant?«

»O, da, draga mati!« sem glasno odgovoril. »To ti obljubljam.«

»Prav, Nonni,« je dejala. »Vem, da si pošten in da tako tudi misliš. — Še enkrat povem, da je ta bogaboječnost in pobožnost glavno od vsega, kar ti morem priporočiti. To bi že kar zadoščalo. Brez tega pa bi vse drugo malo pomagalo.

Vendar pa, dragi moj, pobožen in bogaboječ bodi, to je najbrž zate preveč na splošno povedano. Zato ti povem, kaj jaz pod temi besedami mislim: S tem si predstavljam tri čisto preproste stvari. Če mi obljubiš, da se jih boš držal, in se jih potem v življenju reš držiš, tedaj si dosegel pobožnost in strah božji, kar ti mati tako iskreno želi. Te tri stvari pa so:

Prvič: Ali mi obljubiš, da boš molil vsako jutro, brez izjeme, iz lastnega nagiba, ne da bi te moral kdo spomniti na to, vsako jutro ko vstaneš, kratko, a pobožno jutranjo molitev?«

Sveto-resno sem vzkliknil: »Da, mati, storil bom to!«

Mati je besedo »kratko« precej poudarila. Preveč je bila pametna, da bi od takega mladiča kot sem bil, zahtevala dolge molitve; samo da bo ta kratka molitev »pobožna«.

»Drugič: Nonni,« je nadaljevala, »ali mi obljubiš, da boš vsak večer, ko greš spat, molil kratko, a pobožno večerno molitev in pri večerni molitvi pogledal nazaj na dan, ki si ga preživel, da boš videl, po kakšni poti hodiš?« Pridejala je še: »In če bi kedaj zapazil, da si čez dan kaj slabega storil, ali mi obljubiš, da boš Boga prosil odpuščanja in da boš trdno sklenil, kaj takega nič več ne storiti?«

»O, da, ljuba mati, iz vsega srca ti to obljubim!« se je glasil moj odgovor.

»Sedaj preideva na tretjo točko. — Sedaj, Nonni, ali mi hočeš obljubiti še to, da ne boš molil k Bogu le zjutraj in zvečer, ampak da se boš potrudil, da boš tudi čez dan zdaj pa zdaj svoje misli dvignil k Bogu? Da mu boš čisto na rahlo, kadar ti bo na misel prišlo, povedal kaj ljubeznivega, karkoli že? Lahko mu takole rečeš: 'Ljubi Bog, pomagaj mi, da ostanem vedno dober in čednosten fant!' — Ni toliko na tem, kaj poveš ljubemu Bogu, ampak važno je to, da si ves dan z njim v stiku in vsak dan. Tudi ta tretja točka je zelo važna; ali mi obljubiš, da se boš tudi po tej ravnal?«

»O, da, ljuba mati, tudi vse to bom storil!«

Videl sem, da mati mojim obljubam popolnoma zaupa in zato sva prešla na druge točke.

Bilo je to nekaj opominov k pokorščini, poslušnosti, pridnosti, poštenosti, k neomadeževani čistosti v mislih in v življenju, v besedah in dejanjih — in še par drugih svaril.

Ko je končala, je segla v žep, vzela kos papirja in nato je vse te postavke kratko in jasno napisala. Dala mi je papir in me prosila, naj ga dobro shranim in ga od časa do časa preberem.

Tako me je pripravila mati na mojo dolgo pot v daljni svet. Končno mi je še enkrat povedala besede, ki mi jih je že tolikokrat:

»Nonni, sedaj sem čisto brez skrbi zate. Vem namreč, da boš skušal držati se mojih nasvetov. Potem bo pa Bog prevzel vso skrb zate, tako da se ti ni treba ničesar bati.«

Pripomniti moram še to, da niso to bila edina navodila, ki mi jih je mati dala kot pripravo za na dolgo pot. Zadnje dni mi je še veliko drugih pisanih in ustnih navodil in nasvetov položila na srce.

Zelo si je prizadevala, da bi me utrdila v dobrem krščanskem mišljenju, me pripravila za nevarnosti, ki mi grozijo, in da bi me že sedaj pripeljala na varno pot, katere od sedaj ne smem več zapustiti.

Nikdar ne bom mogel biti Bogu dovolj hvaležen za dobro mater, ki mi jo je dal.

Sedaj pa je prišla najtežja od vseh mojih preizkušenj, ki sem jih tiste dni prestal: slovo od te svoje matere.

Kapitan tiste male danske jadrnice, ki naj bi me peljala čez Atlantik v Kopenhagen, v to prekrasno prestolico Danske, ta kapitan je bil obljudil materi, da ji bo sporočil, kdaj naj pridem na krov.

Ladjica je ležala usidrana zunaj v pristanu, ravno nasproti naše hiše. Vedeli smo, da bo kmalu pripravljena za odhod in da bo kapitanov sel vsak čas tu. Zato sem ostal doma, da bi bil takoj pripravljen za odhod, ko dobim prvo znamenje.

Končno je prišla tista ura. Sedel sem ob oknu svoje male sobice in gledal ven na morje.

Tedaj sem zapazil, da se je čoln odtrgal od danske ladje. Pozorno sem gledal: neki fantič je sedel v njem. Bil je to Owe, mali mornarski učenec, s katerim sva se že večkrat videla in govorila. Veslal je proti obrežju in krmilo je naravnal naravnost proti naši hiši.

Skočil sem pokonci in to naznanil materi. — Brez dvoma: to je veljalo meni.

Kmalu je zadel Owe ob peščeno obalo, ravno pred hišo. Potegnil je vesla v čoln in skočil na suho. Privezal je čoln in šel je gor proti hiši.

»Dolžnost mi je, da javim,« je govoril, ko je stal pred materjo, »da naj sedaj pride mladi popotnik. Danes popoldne odrinemo.«

»Dobro,« je dejala mati, »tako pride Nonni.«

Mladi Danec je skupaj z menoj použil čašo kave in malo potice, šel iz hiše, stopil v čoln in zopet veslal proti ladji.

Tako je poslala mati našo deklo k sosedovim prosit močnega fanta, ki je bil eden mojih najboljših prijateljev, če bi morda prišel in mi pomagal pri zadnji poti — od hiše do ladje.

Prijatelj je bil kmalu tu. Pomagal mi je spraviti v vodo moj čoln. Ta čoln, v katerem sva z bratcem Mannijem napravila toliko veselih voženj! Nato sva prijela moj kovčeg in ga nesla doli v čoln.

V kovčegu so bile vse moje premičnine. Mati je vanj zložila vse, kar sem moral vzeti s seboj: par oblek, nekaj perila, nekaj knjig in drugega.

Res je, imel sem pa precej denarja v žepu. Mati mi je dala seboj toliko, kolikor je premogla, in tudi vsi moji prijatelji so mi za slovo kaj stisnili v roko. Zdelo se mi je, da sem postal bogataš, ker toliko denarja še nikdar nisem imel pri sebi.

Ko je bil čoln pripravljen, je prišla mati doli in stopila z nama vred v čoln.

Sedel sem zadaj v čoln zraven nje. Moj mali prijatelj je odrinil od brega in sedeč na veslaški klopi nas je peljal proti danski jadrnici.

Ko smo prispeli tja, sva z materjo stopila na ladjo. Pozdravili smo se s kapitanom, ki naju je takoj peljal v svojo kajuto, da bi se tam v miru in čisto sama lahko poslovila — za vedno!

Ko smo bili tako v kajuti, se je kapitan odstranil. Mati je pogledala okrog, če je vse v redu: postelja in drugo. Bilo je vse, kakor je treba.

Sama mi je nekaj dni prej napravila posteljico: na vse je mislila. Še posebej me je priporočila v varstvo kapitanu in krmarju. Bila sta to dobra, izobražena človeka. Obljubila sta, da bosta skrbela zame kakor za lastnega otroka. Med vožnjo ne bom stanoval pri mornarjih, ampak v njuni kabini in tam bom tudi spal.

Ko je mati vse našla tako, da je bila lahko zadovoljna, me je ljubezni polno, materinsko pogledala, rekoč:

»Zdaj se morava ločiti, Nonni, ljubi moj otrok. Od zdaj naprej ne boš več pri materi, ampak boš sam sebi izročen. — Mogoče je, da se na tem svetu ne vidiva nikoli več. Toda pogum, sinko, izročam te v božje roke. Niso to prazne besede, Nonni. V resnici, sedaj bo Bog tudi dejansko tvoj oče, tvoja mati in tvoje vse. In če boš držal obljube, ki si jih dal meni, svoji materi, tedaj se mi ni treba prav nič bati zate. Saj bo potem Bog skrbel zate — še veliko bolj kakor je mogla zate skrbeti tvoja mati. Na rokah te bo nosil in ti dal svojo srečo za celo življenje, do konca.«

Po teh besedah me je objela in me poljubila zadnjič v življenju — in držala me je nekaj trenutkov tesno na srcu...

Ni mi mogoče z besedami povedati, kako mi je bilo v tem hipu pri srcu.

Skoraj sem bil prepričan, da svoje matere ne bom videl nikdar več. To pa me je tako bolelo, da vkljub njenemu vzpodbujanju, naj bom hraber, nisem mogel drugega kakor ihteti in jokati. Namesto da bi bil hraber, sem se topil v solzah — in sem jokal kakor majhno otroče...

Se nekaj mi je rekla mati, pa kmalu tega ne bi bil slišal. Mislim, da je bilo nekaj takega:

»Zopet bo vse dobro, Nonni. Sedaj jokaš, pa kmalu se ti povrne tvoja prejšnja vedrost in veselost...«

Nato sva šla po stopnicah gori — na krov. — Mati se je na kratko poslovila od kapitana in molče stopila zopet v čoln. Takoj jo je prijatelj odpeljal stran od ladje proti obali in našemu domu.

Stal sem tako ob ograji krova, gledal za njo in ji skušal čim lepše mahati z robcem v slovo, v zadnje.

In res je bilo to zadnje slovo, svoje ljube matere namreč nisem videl nikdar več. —

(Nadaljevanje.)

Razglašenje

*Marija je Sina
kraljim svetim odkrila.
V drobnih očeh
je zagorel nasmeh,
v drobnih rokah
je vzcvetel plah
blagoslov...
In kralji sveti
so v daljne dežele domov
nesti nasmeh, blagoslov...*

Slavko J. Žabkar

Svetovna gospodarska kriza v luči jasele.

Nesreče pripravljajo pri narodih pušča-vo, je pisal nekoč Bossuet, ki se v njej razlega božji klic! Smoter vseh velikih nadlog je, da človeštvo spet spomnijo na velike resnice, ki jih je pozabilo. Isto velja za sedanjo gospodarsko stisko. Narodno gospodarstvo, umetnost, kako obogatiti narode, temelji na zmotnem, krivem nauku mamoni-za, ki trdi, da je v bogastvu sreča narodov.

Zmotili smo se. Vsi so se zmotili, učej-njaki in finančniki, bančniki in kralji vele-industrije in trgovine. Zmota je tako splošna, tako globoka da moremo na rešitev komaj še misliti. Ozdravljenje nikakor ni popolnoma izključeno, a očitno je, da vodilni krogi nočejo iti tja, kjer edino je rešitev: v Be-tlehem.

Samo narodno gospodarstvo po betlehem-skem zgledu nam more pomagati. Neverjet-no, kaj? Višji in nižji, kapitalizem in so-cializem, nihče ne pojmuje prav zemeljskega bogastva. Oba bosta koj izginila s površja zemlje in povsod bo med vsemi zavladal mir, kjer bodo dobrine tega sveta tako poj-movane, kot jih pojmuje Betlehem.

Jaselle oznanjajo uboštvo bogastva.

Mamonizem ima svoj credo kot imamo katoličani svojega. Mamonizem veruje, da je denar vsemogočni stvarnik vse sreče in vse-ga napredka. Mamonizem veruje, da je de-nar rešenik v vseh nadlogah, da je v njem vstajenje narodov. Mamonizem veruje, da nam denar prinese nove binke, ki bodo spet prenovile obličje zemlje. Mamonizem ima svoje verske resnice, zapovedi, česče-nje, svoje duhovnike in učeničke. Upa, ljubi in moli. Je vera. »Idolorum servitus« pravi sv. Pavel. Malikovanje! Kriva vera torej, a vera vsekakor.

Legenda pripoveduje, kako so padale v prah podobe malikov povsod tam, kamor je prišlo dete Jezus na begu v Egipt. A to ne velja samo za paganske malike, temveč tudi za paganske ideje. Da je bilo božje Dete, učlovečeni Sin božji, in plenice-povito in v hlevu v jasli položeno, je več kot gol slučaj. Bog je že pri prihodu na svet zavzel načelno stališče proti malikovanju materije.

Torej »Credo« zoper »Credo«! Dogma proti dogmi! Jezus ne zaničuje zemskih do-brin. Saj je vse to po njem ustvarjeno, tudi

zlato in srebro, železo in premog in elek-trika. Toda Jezus hoče, da vsega tega ne malikujemo. Jezus hoče, da je na lestvici vrednot to, kar je v stvarstvu zadnje, ma-terija, najnižje, in da najnižje ostane. »Moje kraljestvo ni od tega sveta.« To stališče mora biti tudi za nas merodajno.

V božičnem času moramo torej popolno-ma predruščiti svoje pojmovanje o imetju in bogastvu. Oceniti vse po pravi vrednosti! »Lastnina je tatvina,« je dejal Proudhon. Mi pravimo nekoliko drugače: »Bogastvo je revščina! Bogatini so siromaki!« Bogatini so siromaki, ker stoje njihove delnice po be-tlehemskem kursu z dne 25. decembra naj-nižje. Bogatini so ubožci, ker jim trnje skrbi zaduši božjo besedo. (Luk 8. 14.) Reveži so, zakaj imajo že svojo tolažbo. (Luk 6. 24.) Krivičniki so siromaki, ker so se napasli za klavni dan. (Jak 5. 5.) Ubogi so, ker je težko bogatinu priti v nebeško kraljestvo. (Mt 19. 23.) Nujte zdaj, bogatini, razjokajte se in tarnajte nad stiskami, ki pridejo nad vas. (Jak 5. 1.)

Jaselle oznanjajo bogastvo uboštva.

Socialistom velja za dognano dejstvo, da je uboštvo največja nesreča človeštva, kaj-akor verujejo kapitalisti, da je bogastvo naj-večja sreča narodov. Kapitalistično pojmo-vanje bogastva smo obsodili za kriv nauk. Prav tako moramo zavrniti socialistično poj-movanje revščine kot zmoten nauk.

Storili bomo to, čeprav je danes večina ljudi mnenja, da bo družabni red otel, ko premagamo pomanjkanje. Kakor ne bi mo-dernih revolucij delali — kot dokazuje Som-bart — povečini bolj siti kot lačni. Največja nesreča vseh narodov, korenina vsega zla ni lakota, ampak greh; ne brezposelnost in uboštvo, temveč brezboštvo. Glad je sad greha bogatinov, sad krivice in brezsrčnosti. Na korenino moramo zastaviti sekiro.

Uboštvo samo na sebi nikakor ni naj-večje zlo. Po svojem bistvu sploh ni slabo in torej ni vedno in povsod in v vseh okoli-ščinah zlo. Nasprotno. Postati more celo vir duševnega bogastva, šola kreposti in popol-nosti. Ubogi so bogatejši od bogatinov, ker so duhovno svobodnejši in neodvisnejši. Premožnejši so, ker bolje vedo, da sami iz sebe nič ne pomenimo, nič ne zmoremo. Bogatejši, ker pridejo prej do spoznanja resnice.

Ubogi so bogatejši, ker lažje razumejo, da prihaja vse dobro od zgoraj, ker imajo več časa za molitev. Bogatejši, ker brez velikih težav ubogajo. Zato je med ubožci toliko svetnikov. Zato so bili siromašni Kristus, Marija, Jožef, Janez Krstnik, Peter in Pavel. Ubogi v duhu so na poti k resničnemu, notranjemu in trajnemu bogastvu.

Toda če katoličani blagujemo bogastvo in srečo ubožstva, s tem ni rečeno, da poleg betlehemske in golgotške revščine, zraven ubožstva iz pridige na gori in evangeljskih svetov — ni revščine, ki jo moramo obzavlovati in se proti njej kot socialnemu zlu bojevati. To je revščina, ki noče z njo krščanstvo imeti prav nič skupnega, ker ta izvira iz vnebovpjiočih grehov in vodi v popolen propad. To je revščina, ki sta jo obsodila Leon XIII. in Pij XI. v okrožnicah »Rerum novarum« in »Quadragesimo anno« in ki je privedla človeštvo v brezno poverjenosti.

Socialno zlo obstoji v tem, da pomanjkanje vodi v pavperizem, do obubožanja mas, do revščine mas. »Število obubožanega proletariata, čigar obupen položaj vpije do neba, je silno naraslo,« pravi sv. oče Pij XI. »Zemske dobrine, ki jih dandanašnji proizvajajo tako zvani industrializem v toliki množini, niso pravilno razdeljene. Zato papež zahteva: Odrešitev proletarcev! Samo pod tem pogojem si moremo misliti blagodejni javni red in mir v človeški družbi nasproti prevratnim močem.« (Quadragesimo anno.)

Mimo tega je še dvoje, kar napravlja ubožstvo za strašno socialno zlo: ubožstvo brez ljubezni in ubožstvo brez Boga. Pomanjkanje se more v kakf deželi prenašati brez hujših pretresljajev družabnega reda le tedaj, če ga blaži dobrosrčna ljubezen in otroško zaupanje v previdnost božjo. Oboje so modernemu proletariatu vzeli: vero, da so si ljudje bratje, in vero, v nebeškega Očeta. V takih okoliščinah je revščina neznosno breme. Človek mora ali obupati ali pa postati revolucionar.

Človeštvo se bo moralo vpričo božjega Deteta v jaselah odločiti. Ali bo v bodočnosti mislilo o bogastvu kakor misli o njem Jezus in tako notranje premagalo kapitalizem; sodilo o ubožstvu kot Jezus in zato zavrglo socializem. Ali bo pa pojnovalo bogastvo in ubožstvo kakor ga pojmuje svet in se tedaj dosledno obrnilo h krivi veri kapitalizma ali k zmotnemu nauku socializma.

Revolucija bo konec obeh odločitev. Če se odločimo za nauk, ki ga nam oznanjajo jasele, se bo izvršil največji prevrat, preobrat sre brez kapljice krvi. Če si pa izberemo nauk kapitalistično-socialističnega materializma, tedaj bo prihrula nad nas najstrašnejša revolucija, vesoljni potop krvi in ognja.

Betlehem ali Moskva! Ponavljam: Betlehem ali Moskva!

R. Mäder.

»O sovjetski religiji piše Louis Rougier: »Ta religija je mesijanskega značaja. Te-

melji na oznanjenju božjega kraljestva, vsvarjenega po izvoljenem proletarskem razredu. Njen »eredo« je bil prvič razglašen v komunističnem razglasu februarja 1843. To je evangelič nove vere, dognan v delih Karla Marksa, Engelsa in Lenina, posebno še v svetem pismu, ki se imenuje »Kapital«. K tem svetim listom so sovjetski učeniki, bogoslovci in razlagavci izdali razlage, tolmače in izpopolnitve. So to profesorji Institutov Marksa in Engelsa, člani Instituta rdečih profesorjev in komunistične Akademije, katera je pravo strankino semenišče. Njihov trud, da bi razumsko opravičili marksistično vero, je dal življenje, opiraje se na uradno filozofijo kot nekaj končni filozofski sestav in na dialektični materializem, nekaki novi skolastiki, ki pozna dve stvari, in sicer prvič: poskus opravičenja marksistične vere na podlagi te filozofije; drugič: poskus ureditve vseh teoretičnih in praktičnih ved v en sestav s stališča dialektičnega materializma. Ta skolastika je privedla k »Summam«, podobnim onim iz dvanajstega in trinajstega stoletja. To so: Velika sovjetska enciklopedija, Mala sovjetska enciklopedija, Priročnik dialektičnega materializma za višje šole, Institut Marksa in Engelsa v Harkovu.

Marksistična pravovernost, verska in filozofska, ima svoj vrh v cerkvenem učitelstvu, ki ga sestavljata Osrednji strankini odbor in organ, kjer se steka vsa, to je Politbureau. Ima svojega najvišjega svečenika v Stalinu, čigar razprave in naročila so praveca okrožnice. V Nadzorstveni komisiji ima svoj Sveti oficio, ki ima nalogo razkrivati krivoverstva in s svojim izobčevanjem udarjati kakor strela. Njeno inkvizicijsko sodišče je GPU, ki izvršuje obsodbe in odstranja krivoverce iz števila živih. Ima tudi svoje misijonske redove, svoje pokroviteljstvo med mladim svetom, svoj kult, svoj koledar, svoje praznike, svoj martirologij. Tako so tudi ikone bile nadomeščene z Leninovim kotičkom, kjer dobite doprsnike Lenina, Karla Marksa, Hegla, in ki spominja na lararij antičnih rimskih hiš.« Iz borbe proti pravi božji religiji — v zmotno človeško zablodo.

Prevel J. P.

Preganjanje katoliške cerkve v Mehiki gre do smešnih skrajnosti: V državi Zecatecas hočejo spremeniti imena vseh mest in vasi, ki nosijo imena svetnikov; guverner v Tabasco pa je prepovedal nositi žalne obleke, kajti zanj je to »javna verska manifestacija«.

Ne smejo v cerkev! Inozemskim zastopnikom sovjetske unije je prepovedano zahajati službene v cerkev, kakor se je izkazalo ob priliki žalnih cerkvenih slovesnosti za pokojnim francoskim ministrom Barthou-om v Rimu. Tako dosledni bi morali biti tudi katoličani.

Dva sinova starih oficirskih družin na Angleškem sta vstopila v katoliško cerkev: G. Hanbury, in znameniti letalec lord Sampil.

KONGREGACIJSKI OBZORNİK

Kako smo praznovali naš praznik 8. decembra v Ljubljani.

Z velikim in svetim veseljem, ki je last mladih čistih duš, smo pričakovali praznik Brezmadežne. Da čimbolj pripravimo svoja srca sprejemljivo za bogate milosti, ki jih bo naša Gospa in Vzornica delila na svoj praznik, smo se zbrali k duhovni pripravi 6. in 7. decembra. Za kongreganiste je imel v križanski Marijini cerkvi p. kustos dr. Regalat Cebulj OFM ognjevite govore, s katerimi nas je bodril k vzvišenemu viteštvu Marijinemu. »Mlad fant, čigar srce je še prosto spon greha, in tak mora tudi ostati — ne sme biti cagavec, mevža, marveč odločen v boju s samim seboj in vsak trenutek pripravljen, da s svojim čistim srcem služi kot vitez Mariji in mora biti tudi na vsak Njen migljaj brez odlašanja poslušen.« Dekleta so se zbrala v uršulinski cerkvi, kjer so poslušala g. priorja Učaka, ki je poudarjal, da dekleško srce pogreša svoje plemenitosti, če v njem niso izražene poteze, ki jih je imelo srce Brezmadežno v tako obilni meri.

Pokazalo se je, da ti govori niso bili prazno sejanje brez žetve. Da bi mladina dosegla svoj ideal, ki so ji ga bili slikali govorniki na duhovni pripravi, se je zbrala na praznik 8. decembra v lepem številu okrog obhajilne mize. Prezvišeni g. škof dr. Gregorij Rožman je v stolnici z nadpastirsko besedo utrjeval mlada srca za lepo življenje po zgledu Brezmadežne in nato daroval sv. mašo. Kongreganisti so s tem večjo pobožnostjo prejeli Sina Brezmadežne v svoje srce, ker so videli ob angelski mizi tudi katoliško akademsko starešinstvo. Prav tako so tudi kongregacinje prihiteli v uršulinsko cerkev, v kateri je g. stolni kanonik dr. M. Opeka po slavnostnih besedah opravil sv. daritev in med njo obhajal precejšnje število kongreganistinj.

Še pred 11. uro dopoldne, ki je bila določena za akademijo, so se začele zbirati množice kongreganistov, kongreganistinj in prijateljev mladine v Unionski dvorani. Nekaj pevskih točk je zbrane spravilo takoj v pobožno veselo razpoloženje, ki ga mora nositi ta dan, pa ne samo to, marveč vsak dan pošten kongreganist v sebi. Pevske točke je izvajala šentviška kongregacija pod vod. g. prof. Tomca. Stopnjevale — po različnih govorih: najprej je g. kanonik dr. Klinar kot

škof. referent za DMK pozdravil vse kongreganiste v svojem kakor tudi v imenu prevzvišenega g. škofa, ki je bil zaradi proslave 25 letnice novomeške DMK odšel v Novo mesto, nato pozdrav kongreganista, kongreganistinje, akademika-kongreganista — je rastle tudi kongregacijsko navdušenje in gotovo doseglo višek v prisrčnem govoru g. dr. M. Lazrenčiča. Govornik je naglašal, da na svetu ne bo sreče, dokler ne bomo tudi mi strli glave kači — grehu, pot in sredstva pa nam daje Brezmadežna. Navdušenega srca je kongregacijska mladina po sklepu pesmi Povsod Boga zapuščala Unionsko dvorano.

Zaključek proslave Marijinega in mladinskega praznika je bilo »Valovje«, drama v petih dejanjih, katero so podali na odru Delavske zbornice križanski kongreganisti. Boj med človekovo zvestobo do Boga in sv. Cerkev in med človekovim pohlepom po bogastvu in častilakomnosti, ki se je nam v tej igri tako nazorno razkrival je marsikateremu očesu izvalil solzo. Vsako pošteno ali še vsaj nekoliko za lepo zgledno krščansko življenje zavzelo srce je moralo pristati na nepobitno resnico, da je boj za poštenost vzvišen, plemenit in vedno uspešen, ako človek tudi sam to hoče.

Ves praznik in njegova proslava je dala nov pečat kongregacijskemu stremljenju, ki hoče iti do dejanja — življenje čisto, brezgrešno po vzoru Brezmadežne. — Mašeri Brezmadežni izročajo se mladi cveti, daj Marija rod naš za Boga razvneti! B.

Križanska dijaška kongregacija Brezmadežne v Ljubljani.

Ko se vse kongregacije kar povrsti oglašajo v »Naši Zvezdi«, se mi zdi potrebno, da se tudi jaz oglasim in povem, kaj delamo in počenjamo.

Pod novim vodstvom se kongregacija kar lepo razvija. Članov nas je precej čez 100. Vendar je kongregacija zelo razbita, ker imajo nekateri člani dopoldne in nekateri popoldne pouk. Vsled tega so sestanki štirikrat tedensko, v sredo najprej za minor, potem za maior in v soboto prav tako. Vendar kongregacijsko skupnost poživljajo skupne sv. maše. Tako imamo vsak mesec enkrat obvezno skupno sv. mašo s skupnimi sv. obhajilom ter vsak četrtek še neobligatno sv. mašo, h kateri pride vedno okoli 30 kongreganistov.

V kongregaciji se moremo tudi udejevovati v krožkih, ki jih je več. Glavni je Pijev odsek, razen tega pa imamo še dobrodelni, misijonski ter znanstveni odsek. Najbolj se udejevujemo v Pijevem odseku, ki skrbi za skupne sv. maše, ki so vedno recitirane. Pa tudi dobrodelni odsek je precej živ. Tako se vsako leto obdaruje več revnih rodbin z obleko, obutvijo ter drugim, kar naberejo člani tega odseka. Razdeli se to med rodbine, ki jih določi Vincencijeva konferenca, darila pa raznesejo kongreganisti sami.

Pa tudi sicer se udejevujemo v kongregaciji. Tako smo že zdaj uprizorili kar dve igri, in sicer Sherifovo dramo v treh dejanjih »Konec poti« ter »Valovje«, dramo v petih dejanjih, ki smo jo uprizorili v dvorani Delavske zbornice na praznik Brezmadežne ob osmih zvečer. Obe igri sta dobro uspeli in želi velik uspeh. Sedaj smo ustanovili tudi orkester in pevski zbor.

Tako sem na kratko orisal naše življenje v kongregaciji ter poročilo zaključujem z našim pozdravom: »Z ljubljnim Sinom nas blagoslovi — Devica Marija.«

X. Y., t. č. tajnik.

Zavod sv. Stanislava — druga MK.

Pri Pijevem (evharističnem) odseku bomo letos delali posebno za evharistični kongres. V ta namen bomo vsak prvi četrtek imeli kratko adoracijo, vsako prvo nedeljo bomo prejeli sv. obhajilo, vsak dan pa bomo darovali duhovne darove. Pri prvem sestanku smo slišali poročilo o svetovnem evharističnem kongresu v Buenos Airesu, o kongresih bomo razpravljali tudi pri prihodnjih sestankih. Tako se bomo sami dobro pripravili na kongres, kongresu pa izprosil božji blagoslov.

Treznostni odsek nas je dozdej navduševal za treznostno življenje, ko nam je opisoval strašne posledice nezmernosti. Letos pa smo njegovo področje razširili, privzeli smo še vzgojo za dobrodelnost. Povsod je gospodarska kriza, veliko je ubožcev in brezposelnih. Teh razmer tudi mi mladi kongreganisti ne smemo prezreti. Ubožcem ne bomo mogli veliko darovati, ker sami nimamo. Potrebno pa je, da se tako vzgojimo, da jih bomo umevali, z njimi sočustvovali, o njih dobrohotno mislili in se do njih plemenito vedli. Blago mišljenje in plemenito vedenje nam je potrebno do vsakega človeka. Pri tej srčni vzgoji nam bo pomagal naš treznostni odsek s primernimi predavanji.

Misijonski odsek je prodal 54 Misijonskih koledarjev, 17 Klaverjevih in 70 Misijonskih koledarčkov za mladino. Naših bengalskih misijonarjev tudi letos ne bomo pozabili; nekaj duhovnih darov smo jim že poslali. Tudi smo že nabrali nekaj znanik in staniola. »Naše Zvezde« imamo 59 izvodov.

S. G.

Kongregacijski jubilej. Dne 5. decembra 1584 — torej pred 350 leti — je izdal papež Gregor XIII. bulo Omnipotentis Dei. V njej je kanonično ustanovil prvo kongregacijo v jezuitskem Rimskem kolegiju v Rimu, in dal pravico jezuitskemu generalu, da tudi izven Rima ustanavlja kongregacije in jih pridruži (agregira) glavni v Rimu, ki se imenuje Prima Primaria; to pa vodi general sam. S to bulo je Gregor XIII. podelil kongregacijam celo vrsto popolnih in nepopolnih odpustkov. — Zanimivo je, da v začetku papež zelo pohvalil kongreganiste-dijake v omenjenem rimskem zavodu zaradi globokega verskega življenja; posebno omenja pobožno — cum eximia devotionis sinceritate — preje-manje sv. obhajila!

L.

I. D. M. K. v Št. Vidu nad Ljubljano.

Praznik 8. decembra smo skupno z našo nižjo kongregacijo lepo proslavili. Je to naš glavni praznik. Na predvečer so nam pevcu lepo zapeli slovesne latinske večernice! To je bilo med drugimi dijaki-udeleženci izposojenih — brevirjev! Drugi dan smo se združeno udeležili skupnega sv. obhajila med recitirano sv. mašo. Ob 10 po sta nas dva posebna vozova električne pripeljala v Ljubljano. Čisto sta bila polna, ker nas je bilo 130. Pravijo, da smo v Unionu lepo zapeli. Pa tu gre velika hvala g. skladatelju prof. Matiji Tomcu, ki nam gre vedno na roko. Tudi naša zborna deklamacija (Mi smo otroci iz zarje rojeni) je bila lepo podana! Doma smo imeli sprejem; 30 novih članov je pred mil. g. proštom obljubilo Mariji zvestobo! Veseli smo bili, saj se je naša urejena četa pomnožila! Utrdi jih, Marija, v njihovi volji! Nato smo imeli še lepo akademijo s petjem, godbo, govorom in deklamacijo. Veliko smo ta dan storili za Marijo in njeno čast; pa saj je bila to naša lepa dolžnost.

L.

Na svetu je 400 milij. katoličanov. P. Pavel Meroni, iz misijonske družbe Sinov presvetega Srea, je izračunal, koliko katoličanov je bilo 31. dec. 1933. Delo ni bilo lahko, ker je moral primerjati in preskušati cerkvene in državne podatke. Po njegovi statistiki je bilo katoličanov: v Evropi 219.25 milij., v Ameriki 143 milij., v Aziji 20.5 milij., v Afriki 7.5 milij., v Avstraliji in Oceaniji 2.25 milij., skupaj torej 392.5 milij. P. Meroni trdi, da so te številke rajši prenizke kakor previsoke, tako da je zdaj gotovo 400 milij. katoličanov. Največ katoličanov je v Evropi, tu pa spet izmed posameznih držav največ v Italiji, namreč 42.5 milij. Velik je uspeh katoliških misijonov. Azija je leta 1900 štela 11.5 milij. katoličanov, zdaj pa 20.5 milij. V istem času je na Kitajskem število katoličanov naraslo od 262.000 na 2.7 milij., v Avstraliji in Oceaniji pa za 1.25 milij. V Belgijskem Kongu je bilo leta 1900 le 13.000 katoličanov, danes jih je nad en milij. V južnoafriški Uniji je bilo pred 10 leti 175.000 katoličanov, zdaj pa 300.000.

P.

POVSODI BOGA

Ob knjigi: Načela o načelih I.

Ljudi brez prepričanja danes ni malo. Nekateri se sploh nočejo potruditi, da bi si postavili oporno točko, iz katere bi zrlji na dogodke v svetu in v sebi; nekateri so menili, da so našli taka trdna tla, pa da jim je življenje odprlo nove poglede in so doživeli razočaranje ter prišli do zaključka, da je najprimernejše in najkoristnejše in obenem sodobno okoristiti se z nazori, ki jih boš lahko nategnil na vse mene življenja v svojo osebno korist. Ti ljudje so prav za prav brez prepričanja, brez osebne zgraženosti, imajo vedno pripravljeno neko zmes načel in misli, ki jih več ali manj spretno uporabljajo kakor pač nanese okoliščina. Nekateri pa kar nagonsko grabijo po novotarijah (četudi niso izvirni!) brez večjega presojanja, kakšno osebno in občestveno vrednost ima ta moderni uvoz, kakšne posledice more roditi, kako so sprejemljive iz mojega katoliškega zorišča.

Kaj če bi si zopet priznali odkritosrčno in resno: med izvestnim delom katoličanov ni več dosledne katoliške načelnosti. Grobo pogrezanje v individualistično smer in dosledno odmičanje od božje cerkvene avtoritete ter ono brezplodno že v neko maniro prehajajoče bogoiskateljstvo je nemalo povzročilo otopenost kat. dejavnosti. Zato se ne čudimo silni zmudenosti, ki vlada v svetu. Spričo tolikega procenta katoličanov pa bi se ta neurejenost morala ublažiti, ko bi ne bilo med katoliki samimi neke pogrške.

Res se spričo raznih dejstev človeku vsiljuje nerodna misel, čemu se učimo spoznavati božje resnice iz osnovne šole sem, čemu se bogoznanstvo predava na srednjih in visokih šolah, če greš pa lahko tako mirno, prezirljivo mimo vsega tega v vsakdanjem življenju? Ali so res te zastarelosti le fineše mamilo za ljudstvo, od katerega imajo korist samo gotovi ljudje? Ali nima morda prav Mehika in komunizem, da s takimi stvarmi enostavno pomeže, če nimajo nobenega pomena za življenje, če so samo neokusna ovira?

Pravim, da je zoprna ta misel!

Vsak dan mi očitneje postaja, da je kat. življenje zato tako izmalničeno, ker ni v katoličanih samih resnične, občestvene kat. zavesti in ne dejstvom. Ker smo se nekam navadili, da vse pojave življenja gledamo tako daleč proč od svojega katoliškega stališča. In ga ni življenjskega vprašanja, pri

katerem bi mogel prezreti to oporišče. Zato imajo neprijatelji kat. svetovnega nazora lahko stališče. Ne bojmo se teh. Bojmo se sami sebe, če bo šlo v tej razrahljanosti dalje.

Zato smo prijetno iznenadeni, da v tem času pošilja naši mladini A. Ušeničnik knjigo o načelih. Bistri naj pravo pojmovanje in dosledno, načelno urejeno udeleževanje. Ali moreš brez tega prav živeti? K.

(Knjižica je izšla kot V. zvezek Naše poti in stane za dijake 4 Din, za nedijake pa 8 Din.)

Pagansko časopisje v Nemčiji je precej razširjeno. Izhajajo: Reichswart, glasilo grofa Rewentlowa, v 28.738 izvodih; Deutscher Glaube, ki ga izdaja prof. Hauser v 5000 izvodih; Am heiligen Quell deutscher Kraft, od gospe doktor Ludendorff v 34.200 izvodih; Der weiße Beig, glasilo Weißenberške sekte, v nakladi 7000; gibanje Novi Duh izdaja Die weiße Fahne v 70.000 izvodih; astrološka revija Neues Deutschland pa ima celo 175.000 naročnikov.

Vsota: 319.938 časopisov vsak dan proti Kristusu!

»Umetniška« razsodba. Najvišje sodišče v Italiji — v deželi umetnosti — je potrdilo obsodbo, po kateri je obsojen neki pisatelj zaradi svojega nemoralnega in vero zaničujočega romana. V utemeljitvi sodbe beremo: umetnina ne more biti nemoralna; kjer je obscenost, umazanost, ni umetnosti. Absurdno je, da bi živela kategorija ljudi, ki bi se sami proglasili za proste vseh moralnih zakonov, s posebnimi privilegiji umetnosti in kulture, ko bi se nasprotno morali čutiti odgovorne za zdravje ljudstva.

Kultura 20. stoletja. »Verein der Ärzte« v Düsseldorfu postl je kmalu po plebiscitu za Hitlerja poslal svojim članom - zdravnikom tole okrožnico:

Zelo spoštovani gospod kolega!

»Marijina bolnišnica« v našem mestu je zadnje nedeljo, 19. avgustu, glasovala z več kot 50% proti Führerju. Ta rezultat pomeni provokacijo proti našemu stanu, našemu mestu in naši državi. Zdravniki v Düsseldorfu bodo reagirali na to demonstracijo z najstrožjim bojkotom te bolnišnice. Zato določam, da je vsaka osebna zdravniška pomoč v Marijini bolnišnici najstrožje prepovedana. Objavil bom imena

onih zdravnikov, ki bodo vkljub moji prepovedi nadaljevali z izvrševanjem svojega poklica v tej bolnišnici.

Za zdravništvo društvo:

Dr. Seiler, prvi predsednik.

Neverjetno, pa resnično. Niti v vojni ni bilo take nečloveške surovosti! Naj umrejo! Kakor pri Dollfussu na Dunaju! Kakor farizeji na poti v Jeriho.

Skrivnostne nezmislivosti velikega pisatelja. Stvari, ki so se godile letos v Ameriki glede čiščenja filma, niso bile vseč gospodu Maurois. Pravijo, da je jud in pisatelj in kandidat Francoske akademije. Med drugimi dokazi zoper omenjeno čiščenje je napisal celo tega-le: »Ni ne »dobrih« ne »slabih« filmov; so samo lepi filmi in nezmislivi filmi.« — Sijajno! Iz tega sledi, da ni ne dobrih ne slabih pisateljev: so samo lepe besede in nezmislivne besede, in takšne so zares gornje besede. Kajti na dlani leži, da današnji film vzgaja iz dneva v dan zločinske in nemoralne tipe. Poročila dnevnega časopisa nam prinašajo pogoste dokaze: kar je fanté videlo v kinu na platnu, hoče uresničiti v življenju, hoče sam doživeti. — G. Maurois nas tolaži, češ, saj to ni važno, ko ni ne dobrih ne slabih filmov, namreč so samo lepi filmi in trapasti filmi. — Ne dobrega ne slabega ni več, ampak samo še umetnost velja, umetnost v vsej svoji »čistosti«, v vsem svojem sijaju... Danes se zdi mnogim naravno, da pohvalijo tatu, ki ga gledajo pred seboj na platnu, kako slepari in krade. »Glej, zdaj bo vse osleparil, zdaj bo odnesel vse dragocenosti... Kako lepo zna... tako hladnokrvno, kot da ni nič... Glej te roke, vredne so, da jih naslika najbolj nadarjeni čopič... Gospod slepar in tat, vi ste umetnik, vi ste zares velik umetnik...« Jutri pa bomo tako-le govorili: »Kaj vi ste usmrtili svojega tekmovalca? Kako, ste ga zadavili ali ustrelili, pobili ali zastrupili? Toda to je vseeno. Poglejmo malo, če je bil to lep zločin, če je bil elegantno izvršen? Da? Morivec ni kazal nobenega strahu? ne poprej ne poznej? Ni pustil nobene sledi za seboj? je bil hiter in spreten? Ni v nevarnosti, da bi ga prijeli?... Ne, drugi je bil namesto njega obsojen.« — »Sijajno bodo vzkliknili v zboru vsi gospodje sodniki, Gospod ropar, sprejmite ta orden in naše srčne čestitke. Kajti vi ste velik umetnik, vi ste genij: noben zločin ni bil še doslej tako lepo izvršen.« Drugi se bodo upirali in govorili: »Ubil je vendar človeka!« — »Nič zato!« — »Pač...« »Ubogí moralist, vi še ne veste, da ni ne dobrih ne slabih zločinov, ampak samo lepi in nezmislivi: ta pa ni bil nezmisliv.« — Dodajmo: to je neronska estetika! Takšen umetnik bi še Ljubljano dal zažgati, samo da bi mogel uživati ob pogledu na ognjeno morje in prejeti poleg tega še kakšen honorar...

Nevtралnost. — Ne govorimo o možnosti nevtралnosti. Postavimo da je časopis idealno nevtралen, popolnoma in dosledno nevtрал-

len. Kljub temu takšen časopis ni za nas. — Ne zadostuje hrana, ki nič ne koristi in nič ne škodi: ob takšni prehrani človek umre in človeška prepričanja obledijo. Danes, ko živimo v težkih bojih, ko gre za podvig katoličanstva, ko hočemo osvajati, potrebujemo bolj kot kdaj poprej časopisja, ki nam dnevno poročajo o naših postojankah, ki nam vlije poguma, ki nam prinašajo dnevne municije in močne hrane: pogumne besede naših voditeljev, junaške zglede, naša bojna gesla. — Kdor hoče biti nevtралen, se odreka boju in meče puško v koruzo. Takšen katoličan izdaja svoje brate.

Kadar se katoličani zganejo. To je bilo letos v Ameriki. Katoličanom je postalo slabo od smradu, ki je v vedno večjih merah puhtel iz kinematografskih dvoran. Strnili so se v Ligo dostojnosti, njej so se pridružili tudi mnogi protestanti in celo judje. Poslali so proteste v Hollywood, kjer je središče filmske produkcije. Gospodje v Hollywoodu so dajali obljube, katerih pa niso držali. Tedaj je Liga dostojnosti začela delati: odredili so bojkot nenravnih filmov. Škofje so vodili akcijo in jo priporočali vsem vernikom. Učinek ni izostal: obilskovavev kina je bilo vedno manj, dvorane so ostale prazne. Strah in groza v Hollywoodu. Tako krepak finančni dokaz je ondotne gospode kmalu »spreobrnil«. Mnoge scenerije v pripravi so takoj revidirali, druge so enostavno opustili. Zdaj so sklenili pogodbo z Ligo dostojnosti glede proizvajanja filmov. Nadškof v Filadelfiji je razglasil bojkot vseh filmov, dobrih in slabih, tistih firm, ki nočejo prenehati s proizvajanjem škodljivih filmov. Druge firme pa če prinašajo na začetku filma dovoljenje Lige dostojnosti. To je sijajna zmaga katoliške dejavnosti.

V Alžiriji je bilo nedavno. Guverner je razvijal pred komisijo za pobijanje komunistične propagande svoje nazore: »Kaznujemo dejanja, toda spoštujem svobodo misli!« — Sijajna modrost! Tako rahločutno svobodomiselstvo! Kakor da dejanja ne bi bila porojena iz misli. Vsi so proti komunizmu, toda komunistično mišljenje podpirajo. To se pravi otrobe vezati.

Komaj spregovoriš besedico zoper kvarni vpliv, ki ga izvaja brezbarvno in sovražno dnevno časopisje, kino, gledališče, romani dvomljive vrednosti, takoj se odprejo številna usta in dvignejo pesti. — Kaj, vi tako malo cenite nebeško hčerko svobodo? Vi ste nasprotnik svobode v umetnosti, mišljenju, tisku? Vi bi jo hoteli uničiti??

Spomnjam se modre opazke kmeta. Bilo je po predavanju svobodomiselnega gospoda o popolni svobodi za vsakega in za vse. Hm, je rekel kmet, če bi bilo res tako, se bi jaz takoj okoristil z njo in poslal tega gospoda z nogo na — svoboden zrak.

»Za« in »proti«. — Večkrat slišiš: Jaz hočem vedeti za Za in za Proti. — Odgovor: V resnici pa ne delaš tako, ker čitaš samo to, kar govori Proti.

Uganke

1. Preštevalnica

l a ž b s l m j s l d z r a c e e e i t o t o j k m d j m s e n č l v a a i p r n š z
e i a j v e l u e

2. Ograja

1	2	3	4	5	6	7	8	9										
a	a	a	a	a	a	a	b	b										
e	e	d	d	e	e	e	e	e										
g	g	g	h	i	i	i	j	j	k	l	l	l	l	m	m	m	n	
n	n	o	o	o	o	o	o	o	o	p								
p	p	r	r	r	r	r	s	s	s	s	š	t	l	v	v	z	ž	l

1. naznanilo
2. vitez v slov. nar. prip.
3. zabela
4. ptič pevec
5. mesto v Dravski ban.
6. dan v tednu
7. otok v Zahodni Indiji
8. visok cerkven dostojanstvenik
9. trojanski kralj

V obeh prečnicah čitaš božično voščilo.

3. Posetnica

MIRKO T. ROJINA

Kaj želi la dijak vedno ostati?

Našemu dijaštvu se toplo priporoča

Mlekarna Janežič - Poljanska cesta 3

Mlečni sveži izdelki različne vrste, vedno v zalogi po zelo nizkih cenah

**25% ceneje
dobijo dijaki**

katerih starši so udje
Mohorjeve družbe,
knjige iz njene založbe

**v Mohorjevi knjigarni
v Celju, Prešernova ulica 17 in
v Ljubljani, Miklošičeva c. 19**

Mariborsko dijaštvo

kupuje vse potrebščine
in knjige v prodajalnah

Tiskarne sv. Cirila

Koroška cesta št. 5

Aleksandrova cesta št. 6

in

Trg Kralja Petra št. 4

KNJIGE

ŠOLSKE IN VSE DRUGE,
DOMAČE IN TUJE KUPITE V

**JUGOSLOVANSKI
KNJIGARNI**

V LJUBLJANI
(PRED ŠKOFIJO)

NOVA ZALOŽBA V LJUBLJANI KONGRESNI TRG

Se priporoča pri nakupu
knjig, šolskih in pisar-
niških potrebščin. Naj-
boljše blago po konku-
renčnih cenah.

Založba izvornih slovenskih del
(Cankarjevi in Finžgarjevi zbrani
spisi) in klasičnih prevodov iz sve-
tovne književnosti.

Papir šolske potrebšchine

H. NIČMAN nasl.

*Prodajalna Katoliškega
tiskovnega društva*

Ljubljana, Kopitarjeva 2

SALDA-KONTE
STRACE
JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE
MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE I.T.D.

nudi po izredno ugodnih cenah

KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
REG. Z. Z. O. Z.
V LJUBLJANI, KOPITARJEVA 6/II

KAR JE RES, JE RES!

Najlepše TISKOVINE, naj bodo že za
pisarniško porabo ali pa LITOGRA-
FIRANE ozir. tiskane v BAKROTISKU
za reklamne namene, prav lahko tudi
KLISEJE za naše oglase nam dobavi

**JUGOSLOVANSKA TISKARNA
V LJUBLJANI**

Izvršitev je prvovrstna, materialja brez-
hiben, cene so umerjene, dobava točna.
Telefon 2992

JOSIP OLUP - LJUBLJANA

Trgovina z manufakturnim blagom, moško
konfekcijo in modnimi potrebščinami

Trgovski prostori:

Stari trg 2, Pod Tranco 1, Kolodvorska 8

Dobra in cena

hrana

se dobi v

Zadružni kleti

Kongresni trg 2

Ljubljana

Širite list „Naša Zvezda“

Ure, zlatnina,
optični predmeti

JAKOB VILHAR, urar
Ljubljana, Sv. Petra c. 36